

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی یزد
Yazd Chamber of Commerce,
Industries, Mines and Agriculture
مرکز پژوهش‌های اقتصادی اتاق بازرگانی یزد

سلسله گزارشات مقوقی (۳)

بسته قانونی دولت در حمایت از بنگاه‌ها و فعالین
اقتصادی آسیب دیده (ویژه جنگ (مضان)

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی یزد
Yazd Chamber of Commerce,
Industries, Mines and Agriculture
مرکز پژوهش‌های اقتصادی اتاق بازرگانی یزد

«این گزارش جنبه اطلاع‌رسانی داشته و با همکاری واحد حقوقی اتاق بازرگانی یزد تدوین شده است»

عنوان گزارش

سلسله گزارشات حقوقی

شماره ۳: بسته قانونی دولت در حمایت از بنگاه‌ها و فعالان اقتصادی آسیب‌دیده از جنگ رمضان

پژوهشگر

محمد جواد عباسی نژاد

ناظر

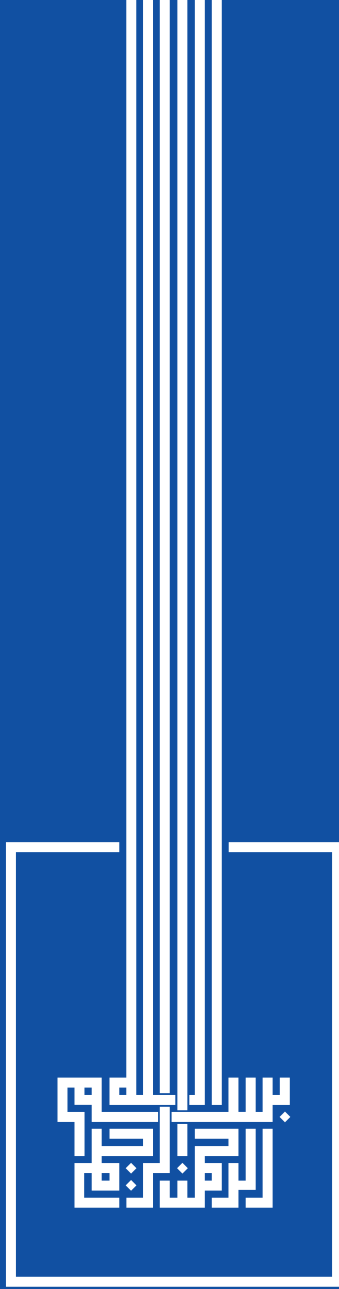
امین امیر حسینی

علاقه‌مندان می‌توانند از طریق پست الکترونیک زیر نظرات خود را به مرکز پژوهش‌های اقتصادی اتاق بازرگانی یزد منعکس نمایند.

Res.center@yazdccima.com

آدرس: یزد، بلوار ۱۷ شهریور، روبروی ۵۲ متری امامشهر

اردیبهشت ۱۴۰۵

فهرست مطالب

۱	پیشگفتار
۲	امور مالیاتی
۷	امور بیمه‌ای و تأمین اجتماعی
۱۱	امور ارزی، بانکی و تأمین نقدینگی
۲۲	امور گمرکی
۲۸	امور اداری، مکرانی و اختیارات ویژه
۳۲	فلاصه و فهرست مصوبات ممایتی

پیشگفتار

کشورمان ایران در حالی با جنگ تحمیلی سوم و حملات مستقیم به زیرساخت‌های استراتژیک خود مواجه شد که پیش از آغاز حملات آمریکا و اسرائیل در ۹ اسفند ۱۴۰۴، هم‌چنان درگیر مسائل متعددی نظیر آسیب‌های ناشی از جنگ ۱۲ روزه، اختلال گسترده در اینترنت و شرایط پرابهام اقتصادی بود.

بحران‌های ناشی از جنگ معمولاً با آسیب‌هایی مانند اختلال در زنجیره تأمین، برهم‌خوردن جریان عرضه و تقاضا و کاهش شدید تقاضای مؤثر، افزایش هزینه‌های تولید، تخریب زیرساخت‌ها و تشدید ناطمینانی همراه هستند که عدم مدیریت صحیح و متناسب آن با شرایط اضطراری جنگ در بخش حمایت فوری از بنگاه‌های تولیدی و اقتصادی، ممکن است به بروز بحران‌های بزرگ‌تری نظیر موج گسترده بیکاری و ورشکستگی کسب‌وکارها ختم شود.

بسته‌های قانونی و حمایتی دولت‌ها در شرایط بحرانی و اضطرار، عموماً به عنوان ابزارهایی برای مدیریت شوک‌های کوتاه‌مدت شناخته می‌شوند. این نوع حمایت‌های قانونی عموماً با اجرای سیاست‌هایی نظیر تعویق یا بخشودگی مالیاتی، اعطای تسهیلات بانکی، حمایت‌های مستقیم از اشتغال و تسهیل فرآیندهای قانونی همراه هستند. هدف اصلی از تصویب این بسته‌های حمایتی، کمک به تاب‌آوری بنگاه‌های اقتصادی در دوران جنگ، استمرار تولید و جلوگیری از وقوع بحران‌های دیگری چون تعدیل فوری و شدید نیروی کار است. این حمایت‌ها به طور ذاتی دارای ماهیتی تسکینی (و نه درمانی)، موقت و فوری هستند و به تنهایی نمی‌توانند ریشه‌های بحران را از بین ببرند، بلکه صرفاً می‌توانند در گذار از شرایط بحرانی موجود مؤثر واقع شوند.

یکی از چالش‌های مهم بسته‌های حمایتی دولت در شرایط بحرانی آن است که بنگاه‌های کوچک و متوسط که غالباً بیشترین آسیب را نیز در اثر این بحران‌ها متحمل می‌شوند، به جهت عدم تقارن در دسترسی به اطلاعات و بوروکراسی پیچیده اداری از بخش مهمی از این نوع حمایت‌های قانونی بی‌بهره می‌مانند و در مقابل بنگاه‌های بزرگ و شبه دولتی، سهم بیشتری از این چتر حمایتی را نصیب خود می‌کنند. پیش‌بینی مصوبات حمایتی به صورت محرمانه یا در نظر گرفتن شروطی چون اخذ مصوبه از دیگر دستگاه‌ها و نهادهای دولتی، در نهایت منجر به این نتیجه خواهد شد که این نوع بنگاه‌ها با استفاده از شبکه‌های اطلاعاتی و ارتباطی خود با مدیران تصمیم‌گیر دولتی، پیش از اعلام عمومی مصوبات، از بخشنامه‌ها و فرصت‌های تنفس مالی و ارزی مطلع و بهره‌مند شوند و در مقابل بنگاه‌های کوچک و متوسط به دلیل نبودِ کانال‌های ارتباطی یا ضعف در اطلاع‌رسانی، در «دنیای بی‌خبری» باقی می‌مانند و وقتی برای دریافت حمایت‌های مصوب اقدام می‌کنند که منابع به پایان رسیده یا اعتبار آن منقضی شده است، خصوصاً آنکه حمایت‌های دوران جنگ صرفاً در مدت محدودی قابل اجرا هستند.

از این رو انتشار چنین گزارش‌هایی ضمن آگاه‌سازی فعالان اقتصادی از محتوا و شرایط این نوع بسته‌های حمایتی، در کاهش شکاف عدم تقارن دسترسی به مصوبات حمایتی و بهره‌مندی عموم کسب‌وکارها از آن مؤثر هستند. این گزارش مجموعه مصوبات دولت و دستگاه‌های اجرایی در قالب تصویب‌نامه، بخشنامه، اطلاعیه و یا هر نوع بسته قانونی دیگر در دوران جنگ تحمیلی سوم (جنگ رمضان) را گردآوری، بررسی، تحلیل و در دسترس فعالان اقتصادی قرار داده است.

بخش اول

امور مالیاتی

۱/۱. تعلیق و توقف کلیه اقدامات قانونی نسبت به واحدهای تولیدی

به موجب مصوبات ستاد تسهیل و رفع موانع تولید کشور در دوره جنگ تحمیلی سوم، وزارت امور اقتصادی و دارایی (سازمان امور مالیاتی کشور) مکلف شده است در صورت درخواست واحدهای تولیدی و خدماتی آسیب‌دیده از جنگ رمضان نسبت به تعلیق و توقف کلیه اقدامات حقوقی، قضایی، ثبتی و اجرایی محدودساز و هم‌چنین پیگیری پرونده‌های جاری در محاکم قضایی و شبه قضایی تا تاریخ ۹ خرداد ۱۴۰۵ اقدام نماید.^۱ در صد و نود و هفتمین جلسه ستاد تسهیل و رفع موانع تولید کشور مورخ ۱۴۰۵/۰۲/۰۱، دوره اضطرار در جنگ تحمیلی سوم به مدت ۳ ماه در نظر گرفته شده است. بنابراین تاریخ ۹ اسفند ۱۴۰۴ تا ۹ خرداد ۱۴۰۵ را باید به عنوان یک دوره اضطرار در نظر گرفت که به دلیل شرایط خاص کشور در زمان جنگ، اقدامات قانونی دستگاه‌های اجرایی نسبت به واحدهای تولیدی آسیب‌دیده می‌بایست متوقف و تعلیق شود. از نظر حقوقی دوره اضطرار را می‌توان با شرایط فورس‌ماژور یا قوه قاهره مقایسه کرد که در این دوره تعهدات طرفین قراردادی به حالت تعلیق درآمده و به موجب مواد ۲۲۷ و ۲۲۹ قانون مدنی متعهد در این دوره ملزم به تأدیه خسارات نخواهد بود. نکته حایز اهمیت آن است که حمایت‌های در نظر گرفته شده در مصوبات ستاد تسهیل کشوری به صورت یکسان، نسبت به همه واحدهای تولیدی و خدماتی اجرا نخواهد شد، بلکه فقط واحدهای آسیب‌دیده از جنگ به شرط تأمین دلیل و تصویب ستاد تسهیل یا شورای تأمین استان مشمول آن هستند. برای آنکه یک واحد تولیدی و خدماتی به عنوان یک واحد آسیب‌دیده شناخته شود، باید به روش‌هایی نظیر درخواست تأمین دلیل از دادگاه یا طرح موضوع در ستاد تسهیل استانی و تأیید آن و یا تصویب شورای تأمین استان/شهرستان تأثیرپذیری و آسیب از جنگ اثبات گردد.^۲

همچنین مدیران کل صمت استان‌ها می‌توانند با هماهنگی اداره کل بودجه و برنامه‌ریزی استان و استانداری با استفاده از کارشناس رسمی دادگستری، خسارت‌های واحدهای تولیدی از جنگ را ارزیابی کرده و سپس با تأیید شورای برنامه‌ریزی استان، ضمن صدور جواز نوسازی و بازسازی واحد تولیدی و خدماتی مربوطه، از کلیه حمایت‌های قانونی مندرج در مصوبات ستاد تسهیل برخوردار شود.^۳ البته کلیه حمایت‌های قانونی در نظر گرفته شده برای واحدهای تولیدی و خدماتی در دوران جنگ منوط به آسیب ناشی از جنگ نمی‌باشد، بلکه بسیاری از حمایت‌ها همه واحدهای تولیدی و خدماتی را شامل شده و در جهت حمایت از اشتغال، اگر واحد مربوطه اقدام به تعدیل نیرو ننماید، شامل حمایت‌های قانونی خواهد شد. اجرای این سیاست به منظور تشویق کارفرمایان به حفظ نیروهای کار خود از سوی مراجع ذیصلاح کشوری اتخاذ شده است.

^۱ ردیف ۸ مصوبه شماره ۷۵۵۴۸۷۹ مورخ ۱۴۰۵/۰۲/۰۱ ستاد تسهیل و رفع موانع تولید در صد و نود و هفتمین جلسه و بند ۲-۳ مصوبه شماره ۷۴۲۶۲۶۶ مورخ ۱۴۰۴/۱۲/۲۷ ستاد تسهیل و رفع موانع تولید کشور در صد و نود و ششمین جلسه و بند ۲-۳ مصوبه شماره ۷۴۰۹۱۱۸ مورخ ۱۴۰۴/۱۲/۲۵ ستاد تسهیل و رفع موانع تولید کشور در صد و نود و پنجمین جلسه
^۲ بند ۴.۱ مصوبه شماره ۷۵۵۴۸۷۹ مورخ ۱۴۰۵.۰۲.۰۱ ستاد تسهیل و رفع موانع تولید در صد و نود و هفتمین جلسه و بند ۲-۱ مصوبه شماره ۷۴۲۶۲۶۶ مورخ ۱۴۰۴/۱۲/۲۷ ستاد تسهیل و رفع موانع تولید کشور در صد و نود و ششمین جلسه و بند ۵-۳-۸ مصوبه شماره ۷۴۰۹۱۱۸ مورخ ۱۴۰۴/۱۲/۲۵ ستاد تسهیل و رفع موانع تولید کشور در صد و نود و پنجمین جلسه
^۳ بند ۴.۲ مصوبه شماره ۷۵۵۴۸۷۹ مورخ ۱۴۰۵/۰۲/۰۱ ستاد تسهیل و رفع موانع تولید در صد و نود و هفتمین جلسه

۱/۲. تمدید مواعد زمانی تکالیف مالیاتی

بنگاه‌های تولیدی و خدماتی به موجب قوانین و مقررات مالیاتی، دارای یکسری تکالیف مالیاتی هستند که انجام آن از سوی واحد تولیدی مقید به مهلت زمانی معینی بوده و در صورت عدم اقدام در مهلت قانونی ممکن است مشمول جرایم مالیاتی و سایر ضمانت‌های اجرایی قانونی شوند.

در زمان جنگ به جهت شرایط اضطراری به‌وجود آمده، ممکن است واحدهای تولیدی و خدماتی نتوانند در مهلت قانونی و محدود مشخص شده به مانند شرایط عادی عمل کنند و از این رو در صد و نود و هفتمین جلسه ستاد تسهیل و رفع موانع تولید کشور چنین مقرر شد که:^۱

تمدید مهلت مواعد تعیین شده در قوانین و مقررات مالیاتی از جمله و نه محدود به مهلت اعتراض به کلیه اوراق مالیاتی و آراء هیئت‌های حل اختلاف مالیاتی و رسیدگی به آنها، مهلت رسیدگی به پرونده‌های مالیاتی موضوع مواد ۱۵۶ و ۱۵۷ قانون مالیات‌های مستقیم و ابلاغی برگ تشخیص و برگه مطالبه، مهلت ثبت و ارسال صورت حساب الکترونیکی، ثبت اسناد خرید و فروش واحدهای صنعتی در سامانه جامع مودیان مالیاتی، مهلت تسلیم اظهارنامه‌های مالیاتی که پایان مهلت انقضای مواعید آنها از تاریخ ۱۴۰۴/۱۲/۰۹ بوده، وزارت امور اقتصاد و دارایی (سازمان امور مالیاتی) مکلف است با در نظر گرفتن تمدیدهای قبلی انجام شده به منظور جلوگیری از تعدیل نیرو، تمامی مواعید تعیین شده در قانون را تا پایان ۱۴۰۵/۰۳/۰۹ تمدید نماید. در صورت اعلام ادارات کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان مبنی بر تعدیل نیروی واحدهای تولیدی، این بند شامل این واحدها نمی‌شود.

بنابراین به طور مثال اگر مهلت اعتراض به برگ تشخیص مالیاتی یک واحد تولیدی تا تاریخ ۱۰ اسفند ۱۴۰۴ بوده لیکن در مهلت قانونی واحد مربوطه اعتراض خود را ثبت نکند، به موجب این قانون همچنان تا ۹ خرداد ۱۴۰۵ می‌تواند اعتراض خود را ثبت و سازمان امور مالیاتی مکلف به پذیرش آن است. تمدید مواعد قانونی مالیاتی شامل همه بنگاه‌ها و واحدهای تولیدی شده ولو آنکه به طور مستقیم از جنگ آسیب ندیده باشند. البته شمول این حمایت منوط به عدم تعدیل نیرو توسط آن شرکت است و در این خصوص اعلام اداره کار، تعاون و رفاه اجتماعی مبنی بر عدم تعدیل نیرو ملاک است. از جمله مهلت‌ها و مواعد زمانی دیگر که در قوانین و مقررات مالیاتی به جهت شرایط جنگی تمدید شده است، می‌توان به موارد ذیل اشاره کرد:

^۱ ردیف ۱۲ مصوبه شماره ۷۵۵۴۸۷۹ مورخ ۱۴۰۵/۰۲/۰۱ ستاد تسهیل و رفع موانع تولید در صد و نود و هفتمین جلسه

۱) **پلمپ دفاتر تجاری:** مهلت درخواست پلمپ دفاتر تجاری الکترونیکی سال ۱۴۰۵ تا پایان اردیبهشت ۱۴۰۵ تمدید شد.^۱

۲) **بارگذاری دفاتر تجاری:** مهلت بارگذاری دفاتر تجاری الکترونیکی مرتبط با اطلاعات شش ماهه اول سال ۱۴۰۴ تا پایان اردیبهشت ۱۴۰۵ تمدید شد.^۲ برای شش ماهه منتهی به پایان سال ۱۴۰۴ نیز این مدت تا قبل از انقضای مهلت تسلیم اظهارنامه مالیاتی موضوع مواد ۱۰۰ و ۱۱۰ قانون مالیات‌های مستقیم تمدید شد.^۳

۳) **تسلیم فهرست و پرداخت مالیات حقوق:** مهلت تسلیم فهرست و پرداخت مالیات حقوق بهمن و اسفند ماه ۱۴۰۴ تا ۱۵ اردیبهشت و تسلیم فهرست و پرداخت مالیات حقوق فروردین ماه ۱۴۰۵ تا نهم خرداد ماه ۱۴۰۵ تمدید شد.^۴

۴) **گواهی‌های مالیاتی:** اعتبار گواهی‌های مالیاتی اسفندماه سال ۱۴۰۴ تا پایان اردیبهشت ماه ۱۴۰۵ یا تاریخ اعتبار مندرج در گواهی هر کدام که مؤخر باشد، تمدید شد.^۵

۱/۳. صدور گواهی موقت عدم بدهی مالیاتی

ماده ۱۸۶ قانون مالیات‌های مستقیم ناظر به صدور گواهی عدم بدهی مالیاتی است که به موجب آن کلیه مراجع صدور، تمدید یا تجدید پروانه‌های کسب‌وکار را مکلف به اخذ گواهی عدم بدهی مالیاتی قبل از صدور هرگونه مجوز نموده است. در همین راستا به منظور ادامه فعالیت واحدهای آسیب‌دیده از جنگ رمضان مشروط به نداشتن بدهی مالیاتی منتهی به ۱۴۰۴، از امتیاز صدور گواهی موقت با مدت اعتبار سه ماهه تبصره یک ماده ۱۸۶ قانون مالیات‌های مستقیم برخوردار خواهند شد. این امتیاز مختص واحدهای آسیب‌دیده به شرح مطالب قبلی می‌باشد.^۶

۱/۴. تقسیط بدهی‌های مالیاتی

در راستای حمایت از تولیدکنندگان داخلی، رونق و استمرار تولید، حفظ اشتغال و جلوگیری از رکود اقتصادی حاصل از جنگ ۱۲ روزه و جنگ رمضان، ستاد تسهیل و رفع موانع تولید در صد و نود و ششمین جلسه، سازمان امور مالیاتی کشور را مکلف نموده که با استفاده از ظرفیت‌های قانونی موجود نسبت به افزایش دوره تقسیط مالیات تکلیفی (عملکرد و ارزش افزوده) با یک دوره تنفس ۳ ماهه و اقساط ۳۶ ماهه برای واحدهای مشمول متأثر از جنگ رمضان اقدام نماید.

^۱ ردیف ۱۴ مصوبه شماره ۷۵۵۴۸۷۹ مورخ ۱۴۰۵/۰۲/۰۱ ستاد تسهیل و رفع موانع تولید در صد و نود و هفتمین جلسه

^۲ همان مصوبه شماره ۷۵۵۴۸۷۹ مورخ ۱۴۰۵/۰۲/۰۱ ستاد تسهیل و رفع موانع تولید در صد و نود و هفتمین جلسه

^۳ بخشنامه شماره ۲۱۰/۱۴۴/ص مورخ ۱۴۰۵/۰۱/۱۶ سازمان امور مالیاتی کشور

^۴ ردیف ۱۳ مصوبه شماره ۷۵۵۴۸۷۹ مورخ ۱۴۰۵/۰۲/۰۱ ستاد تسهیل و رفع موانع تولید در صد و نود و هفتمین جلسه

^۵ بخشنامه شماره ۲۰۰/۱۷۳/ص مورخ ۱۴۰۵/۰۱/۱۶ سازمان امور مالیاتی کشور

^۶ بند ۳.۱ مصوبه شماره ۷۴۲۶۲۶۶ مورخ ۱۴۰۴/۱۲/۲۷ ستاد تسهیل و رفع موانع تولید کشور در صد و نود و ششمین جلسه.

تقسیم ۳۶ ماهه با دوره تنفس ۳ ماهه مختص واحدهایی است که آسیب‌دیدگی از جنگ رمضان را به طرق یاد شده از جمله تامین دلیل یا تصویب شورای تامین یا تایید ستاد تسهیل و یا مستندسازی خسارات با استفاده از کارشناس رسمی و تایید شورای برنامه‌ریزی استان را اخذ نمایند. البته این شرط مانع از آن نیست که یک واحد تولیدی با ثبت درخواست در کارگروه‌های تسهیل استانی از امکان تقسیم بدهی مالیاتی برخوردار شود.

بنابراین تقسیم بدهی‌های مالیاتی شامل کلیه واحدهای تولیدی و خدماتی سطح کشور نمی‌شود. تقسیم بدهی ۳۶ ماهه با یک دوره تنفس ۳ ماهه منوط به اثبات آسیب‌دیدگی یا تاثیرپذیری از جنگ تحمیلی سوم است. اثبات آسیب‌پذیری از طریق تامین دلیل مبنی بر ورود خسارت به واحد در اثر جنگ و اثبات اثرپذیری از طریق ارائه دلایلی مبنی بر اختلال در زنجیره تولید، دشواری در تامین مواد اولیه یا سایر آثار منفی ناشی از جنگ امکان‌پذیر است. واحد تولیدی با ارائه دلایل فوق به شورای تامین استان یا ثبت درخواست در دبیرخانه ستاد تسهیل و رفع موانع تولید واقع در ادارات کل صنعت، معدن و تجارت استانی، می‌تواند از حمایت تقسیم بدهی‌های مالیاتی برخوردار شود.

لازم به ذکر است که سایر حمایت‌های ذکر شده در این بخش اعم از تمدید مواعد مالیاتی تا ۹ خرداد ۱۴۰۵ یا صدور گواهی‌نامه‌های موقت عدم بدهی مالیاتی با اعتبار ۳ ماهه و سایر مواردی که مشروط به آسیب‌دیدگی یا اثرپذیری از جنگ تحمیلی سوم نشده است، نیاز به اخذ مصوبه از شورای تامین یا ستاد تسهیل استانی نداشته و شامل کلیه واحدهای تولیدی و خدماتی کشور خواهد شد.

حمایت‌های به عمل آمده در مصوبات ستاد تسهیل و رفع موانع تولید مطابق با قوانین و مقررات از جمله مواد ۶۱ و ۶۲ قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام ملی کشور و آیین‌نامه اجرائی آن وضع شده است و بنابر تبصره ماده ۵ آیین‌نامه اجرائی آن، کلیه تصمیمات و مصوبات ستاد در چهارچوب اختیارات دستگاه‌های اجرایی لازم‌الاجرا است و در مواردی که دستگاه ذی‌ربط برخی از تصمیمات ستاد را مغایر با قوانین و مقررات بداند، موظف است ظرف دو هفته از تاریخ ابلاغ تصمیمات یادشده، مراتب را با ذکر دلیل برای ستاد ارسال نماید.

بخش دوم

امور بیمه‌ای و تأمین اجتماعی

۲/۱. تعلیق و توقف کلیه اقدامات قانونی

همانگونه که در ارتباط با تکالیف مالیاتی شرکت‌ها و واحدهای تولیدی و خدماتی آسیب‌دیده و متاثر از جنگ رمضان اشاره شد، ستاد تسهیل و رفع موانع تولید کشور سازمان تامین اجتماعی را مکلف کرده است که کلیه اقدامات حقوقی، قضایی، ثبتی و اجرایی و محدودساز و همچنین هرگونه پیگیری‌های پرونده‌های در جریان رسیدگی واحدهای مذکور در محاکم قضایی و شبه قضایی تا تاریخ ۱۴۰۵/۰۳/۰۹ را تعلیق و متوقف نماید.^۱

تعلیق اقدامات قانونی سازمان تامین اجتماعی ناظر به واحدهای آسیب‌دیده و متاثر از جنگ است که از طریق تامین دلیل و تصویب در شورای تامین استان یا ستاد تسهیل استانی، می‌بایست مورد تایید قرار گیرد.

۲/۲. تقسیط حق بیمه

سازمان تامین اجتماعی مکلف است با استفاده از ظرفیت‌های قانونی موجود نسبت به افزایش تقسیط حق بیمه (سهم کارفرما و کارگر) با یک دوره تنفس ۳ ماهه و اقساط ۳۶ ماهه برای واحدهای تولیدی و خدماتی متاثر از جنگ رمضان اقدام نمایند.^۲

این حمایت نیز مختص واحدهای آسیب‌دیده یا متاثر از جنگ تحمیلی سوم می‌باشد. بنگاه‌ها و فعالان اقتصادی استان برای برخورداری از حمایت‌های ستاد تسهیل و رفع موانع تولید در خصوص تمهیل یا تقسیط بدهی‌های خود به سازمان تامین اجتماعی، باید ابتدا مشکل خود را در شورای تامین استان یا کارگروه استانی تسهیل و رفع موانع تولید طرح و سپس در صورت تایید، از این نوع حمایت برخوردار شوند.

۲/۳. تمدید اعتبار پوشش بیمه‌ای

در صورت درخواست واحدهای تولیدی و خدماتی آسیب‌دیده از جنگ رمضان، اعتبار پوشش بیمه‌ای کارگرانی که مشمول بیمه اجباری می‌باشند اما کارفرما امکان پرداخت حق بیمه را ندارد، تا پایان خرداد ماه ۱۴۰۵ تمدید نماید و به هیچ عنوان نباید خدمات تامین اجتماعی این کارگران در دوران اضطرار متوقف شود.^۳

^۱ ردیف ۸ مصوبه شماره ۷۵۵۴۸۷۹ مورخ ۱۴۰۵/۰۲/۰۱ ستاد تسهیل و رفع موانع تولید در صد و نود و هفتمین جلسه و بند ۲-۳ مصوبه شماره ۷۴۲۶۲۶۶ مورخ ۱۴۰۴/۱۲/۲۷ ستاد تسهیل و رفع موانع تولید کشور در صد و نود و ششمین جلسه و بند ۲-۳ مصوبه شماره ۷۴۰۹۱۱۸ مورخ ۱۴۰۴/۱۲/۲۵ ستاد تسهیل و رفع موانع تولید کشور در صد و نود و پنجمین جلسه
^۲ بند ۳-۳ مصوبه شماره ۷۴۲۶۲۶۶ مورخ ۱۴۰۴/۱۲/۲۷ ستاد تسهیل و رفع موانع تولید کشور در صد و نود و ششمین جلسه و بند ۳-۴ مصوبه شماره ۷۴۰۹۱۱۸ مورخ ۱۴۰۴/۱۲/۲۵ ستاد تسهیل و رفع موانع تولید کشور در صد و نود و پنجمین جلسه
^۳ بند ۳-۴ مصوبه شماره ۷۴۲۶۲۶۶ مورخ ۱۴۰۴/۱۲/۲۷ ستاد تسهیل و رفع موانع تولید کشور در صد و نود و ششمین جلسه و بند ۳-۵ مصوبه شماره ۷۴۰۹۱۱۸ مورخ ۱۴۰۴/۱۲/۲۵ ستاد تسهیل و رفع موانع تولید کشور در صد و نود و پنجمین جلسه

به موجب ماده ۳۶ قانون تامین اجتماعی، تاخیر کارفرما در پرداخت حق بیمه یا عدم پرداخت آن رافع مسئولیت سازمان در مقابل بیمه شده نمی‌باشد. در شرایط عادی ارسال لیست بیمه کارگران و پرداخت حق بیمه تا آخرین روز ماه بعد امکان‌پذیر است و اگر کارفرما قادر به پرداخت حق بیمه باشد، امکان ارسال لیست در سامانه الکترونیکی تامین اجتماعی وجود ندارد و در صورت انقضای ۴۵ روز از عدم پرداخت حق بیمه، به طور خودکار سامانه فرض را بر عدم اشتغال کارگر در کارگاه مربوطه قرار می‌دهد و خدمات بیمه‌ای وی قطع خواهد شد.

این مصوبه حمایتی به منظور استمرار خدمات بیمه‌ای کارگران و حمایت از واحدهای آسیب‌دیده از جنگ رمضان، عدم پرداخت حق بیمه کارگر را موجهی برای قطع خدمات بیمه‌ای وی ندانسته و تامین اجتماعی را مکلف به پذیرش لیست بیمه ولو بدون پرداخت حق بیمه کارگر نموده است. البته این به معنای معافیت کارفرما از مسئولیت پرداخت حق بیمه نیست و این حمایت صرفاً تا پایان دوره اضطرار و فقط برای بنگاه‌های آسیب‌دیده از جنگ در نظر گرفته شده است.

۲/۴. تمدید مهلت درخواست بیمه بیکاری و تسهیل پذیرش آن

یکی از تبعات جدی جنگ رمضان بر محیط کسب‌وکار، تعدیل پرسنل واحدهای تولیدی و در خطر قرار گرفتن اشتغال کارگران در بنگاه‌های اقتصادی است. با توجه به اینکه درخواست بیمه بیکاری در سامانه جامع روابط کار مقید به مهلت معینی است همچنین با توجه به شرایط اضطرار اعلامی از سوی مراجع عالی کشور و وجود شرایط خاص حاکم بر کشور، به موجب مصوبه ستاد تسهیل و رفع موانع تولید کشوری، بیمه‌شدگانی که از تاریخ ۹ اسفند ۱۴۰۴ بیکار شده‌اند، از مهلت ۹۰ روزه برای ثبت درخواست در سامانه جامع روابط کار برخوردار خواهند شد.^۱ همچنین با توجه به افزایش شدید درخواست بیمه بیکاری توسط کارگران بیکار شده در دوران جنگ رمضان و به منظور تسهیل فرآیند قانونی مربوطه در متن مصوبه ستاد تسهیل چنین مقرر شده است که:

این دسته از متقاضیان نیازی به اخذ رای هیئت حل اختلاف موضوع بند ب ماده ۶ قانون بیکاری مبنی بر موجه نمودن دیرکرد، نخواهند داشت. ضمناً این بند تا زمان اعلام پایان شرایط اضطرار از سوی مراجع ذیصلاح و ابلاغ آن توسط وزارت کار، رفاه و تامین اجتماعی دارای اعتبار می‌باشد. همچنین سازمان تامین اجتماعی در این خصوص باید به گونه‌ای عمل نماید که اقدامات مربوطه از طریق سامانه به صورت غیرحضوری انجام شود. در صورت قطع سامانه، تمهیدات لازم برای انجام کار به صورت حضوری عمل آید. در صورت عدم تکافوی منابع صندوق بیمه بیکاری، پیشنهاد مالی لازم از سوی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی به هیئت دولت انجام شود.

^۱ ردیف ۱ مصوبه شماره ۷۵۵۴۸۷۹ مورخ ۱۴۰۵/۰۲/۰۱ ستاد تسهیل و رفع موانع تولید در صد و نود و هفتمین جلسه

۲/۵. اعطای تسهیلات حفظ اشتغال

به موجب مصوبه هیئت وزیران به شماره ۱۱۸۳/ت/۶۵۵۰۴ مورخ ۱۴۰۵/۱/۲۰ در راستای حمایت از اشتغال بنگاه‌ها، حفظ اشتغال موجود و تقویت تاب‌آوری بنگاه‌ها، تسهیلات سرمایه در گردش کوتاه‌مدت با اولویت پرداخت حقوق و مزایای کارکنان و کارگران بنگاه‌های آسیب‌دیده از جنگ اختصاص می‌یابد.

نرخ سود تسهیلات در زمان انعقاد قرارداد ۲۳ درصد است که در صورت حفظ اشتغال حداقل ۸۰ درصد نیروی کار موجود تا پایان دوره تعهد شده حفظ خواهد شد. در صورت حفظ اشتغال نرخ سود تسهیلات ۵ درصد در قالب بارانه سود کاهش می‌یابد و در صورت تخلف بنگاه از حفظ اشتغال، منابع دولت با نرخ ۳۵ درصد سالانه به طور یکجا اخذ و به حساب پیشرفت و عدالت واریز می‌شود.

بر اساس دستورالعمل مصوب مشترک وزارت اقتصاد و وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی برای بنگاه‌های کوچک تا متوسط که بین ۲ تا ۵۰ نیروی کار دارند، به ازای هر نیرو ۴۴ میلیون تومان تسهیلات و برای بنگاه‌های اقتصادی بزرگ نیز مجوزهای خاص یا تخفیف‌های تامین اجتماعی تعلق خواهد گرفت.

لازم به ذکر است که کسب‌وکارهای یک‌نفره و فردی با بیمه خویش‌فرما و بنگاه‌های بزرگ بالای ۵۰ نفر فهرست بیمه مشمول این دستورالعمل نیستند مگر در مواردی که به تشخیص دبیرخانه ملی (دبیرخانه طرح مستقر در معاونت سیاست‌گذاری وزارت اقتصاد یا دبیرخانه استانی مستقر در ادارات کل امور اقتصادی و دارایی استان) و دستگاه اجرایی دارای اولویت به شمار روند. در این بسته که از محل تبصره (۱۵) قانون بودجه سال ۱۴۰۴ کل کشور و به موجب جلسه مورخ ۱۴۰۴/۱۲/۲۵ شورای عالی امنیت ملی، تصویب و توسط معاون اول رئیس‌جمهور در تاریخ ۱۴۰۵/۱/۲۰ ابلاغ شده است، برای کسب‌وکارهایی که دچار آسیب فیزیکی از جنگ رمضان شده‌اند، بسته تسهیلات ویژه‌ای دیده شده است که شامل اعطای تسهیلات به میزان ۱۰۰ میلیارد ریال و بازپرداخت دو ساله است. از سوی دبیرخانه، سامانه کارآفرینی، اشتغال و تولید (کات) برای ثبت درخواست بنگاه‌های اقتصادی ایجاد شده است.

رسته‌های مشمول حمایت در این دستورالعمل بر اساس شدت آسیب‌دیدگی، در سه گروه اصلی، آسیب‌دیدگی زیاد، متوسط و کم تقسیم‌بندی شده است. استان‌ها نیز از منظر آسیب‌پذیری کسب‌وکارها در سه سطح دسته‌بندی شده‌اند که استان‌هایی مانند تهران و قم دارای بیشترین آسیب و استان‌هایی مانند یزد و اصفهان دارای آسیب متوسط و در نهایت استان‌هایی چون خراسان دارای کمترین آسیب تقسیم‌بندی شده‌اند. رسته‌های شغلی با آسیب‌پذیری بالا مانند ساخت بنا یا حمل‌ونقل هوایی و اژانس‌های مسافری که در رده استان‌های با شدت آسیب‌پذیری زیاد قرار می‌گیرند در همه استان‌ها از حمایت این دستورالعمل برخوردارند اما رسته‌های با آسیب متوسط نظیر تولید پوشاک و منسوجات در استان‌های با بیشترین آسیب مشمول تسهیلات این دستورالعمل می‌باشند و در متقاضیان در رسته‌های با شدت آسیب‌پذیری کم مانند استخراج معادن صرفاً در استان تهران مشمول دریافت تسهیلات می‌باشند. البته تقاضای سایر رسته‌ها در سایر استان‌های با آسیب‌پذیری کم یا متوسط در صورت ارائه درخواست بررسی مجدد، در دبیرخانه استانی مورد بررسی و در صورت تایید مشمول دریافت تسهیلات می‌باشند.

بخش سوم

امور ارزی، بانکی و تامین نقدینگی

۳/۱. صدور کارت اعتباری

بانک مرکزی به موجب مصوبه ستاد تسهیل مکلف شده است که برای خرید اقساطی کالاهای مصرفی در محدوده اعتباری هر واحد تولیدی، اقدام به صدور کارت اعتبار خرید کالا نماید.^۱ این کارت‌های اعتباری برای کارمندان دولت، مستمری بگیران، نیروهای مسلح و تابع قانون تامین اجتماعی تعلق خواهد گرفت. یکی از آسیب‌های مهم بحران‌هایی نظیر جنگ، کاهش تقاضای موثر است. از این رو اجرای سیاست‌هایی نظیر صدور کارت‌های اعتباری خرید کالا به صورت اقساطی و حمایت در بخش تقاضا و مصرف‌کنندگان نیز در کنار حمایت مستقیم از بنگاه‌های تولیدی اهمیت زیادی دارد.

۳/۲. افزایش سقف تسهیلات

به موجب دستورالعمل مقاوم‌سازی اقتصاد ملی و دفاع غیرنظامی مصوب شورای عالی امنیت ملی و ابلاغ آن در مصوبات ستاد تسهیل بانک مرکزی مکلف به لغو محدودیت سقف ترازنامه بانک‌ها در دوران اضطرار و جنگ شده است به نحوی که اختیارات سرپرستی بانک‌های استان در خصوص سهم تسهیلات سرمایه ثابت، سهم خرید دین از واحدهای تولیدی و تصمیم‌گیری در مورد واحدهای بدهکار سررسید شده دارای مطالبات را افزایش دهد.^۲ همچنین به منظور تامین مالی ضروری واحدهای تولیدی و خدماتی در استان‌ها، بانک مرکزی مکلف است با رعایت اولویت تامین سرمایه در گردش واحدهای تولیدی متاثر از جنگ رمضان، سازوکارهای موردنیاز را ایجاد و به بانک‌های عامل اعلام نماید.^۳

لازم به توضیح است که حمایت‌های مقرر در مصوبه شورای امنیت ملی، مستلزم اثبات آسیب‌دیدگی واحد تولیدی و خدماتی به طرق مقرر شده در مصوبات ستاد تسهیل نبوده و عموم بنگاه‌های تولیدی را شامل می‌شود. بر اساس تعریف بنگاه تولیدی در بند (۱) این بخش‌نامه، واحدهای تولیدی و خدماتی مربوطه با تشخیص و از طریق اعلام وزیر مربوطه به معاونت سیاستگذاری پولی بانک مرکزی معرفی می‌شود. به موجب بخشنامه صادره از بانک مرکزی در همین راستا در ارتباط با سقف مانده تسهیلات چنین مقرر شده است که^۴:

«سقف مانده تسهیلات سرمایه در گردش اعطایی به بنگاه‌های تولیدی مشمول در بازه زمانی شرایط اضطرار از ۹۰ درصد فروش سال گذشته بنگاه تولیدی بر اساس آخرین صورت‌های مالی حسابرسی شده مقرر در مصوبه شورای پول و اعتبار به ۱۳۵ درصد افزایش می‌یابد».

^۱ بند ۶-۳ مصوبه ستاد تسهیل و رفع موانع تولید کشور به شماره ۷۴۰۹۱۱۸ مورخ ۱۴۰۴/۱۲/۲۵ در صد و نود و پنجمین جلسه
^۲ بند ۷-۳ مصوبه ستاد تسهیل و رفع موانع تولید کشور به شماره ۷۴۰۹۱۱۸ مورخ ۱۴۰۴/۱۲/۲۵ در صد و نود و پنجمین جلسه
^۳ همان
^۴ ماده ۲ بخشنامه شماره ۰۴/۳۱۷۶۱۶ مورخ ۱۴۰۴/۱۲/۱۸ در خصوص دستورالعمل بند (۲) مقاوم سازی اقتصاد ملی و دفاع غیرنظامی در شرایط اضطراری

مصوبات اعتباری بانک‌ها تا مدت معینی اعتبار دارند و در مقابل متقاضی تسهیلات باید تضامین و شرایط موردنیاز را برای برخورداری از اعتبار در همان مدت فراهم نماید. ستاد تسهیل برای حمایت از واحدهای تولیدی آسیب‌دیده از جنگ رمضان مقرر کرده که اگر اعتبار زمانی این مصوبات در دوره اضطرار منقضی شود، این مدت تا ۳ ماه دیگر تمدید خواهد شد. در ارتباط با تمدید مصوبات اعتباری بنگاه‌های تولیدی نیز که به جهت شرایط اضطرار مدت آن منقضی شده است مقرر شده است که^۱:

«موسسه اعتباری موظف است در صورت درخواست بنگاه تولیدی مشمول مصوبات اعتباری حد/سقف اعتباری آن بنگاه که تاریخ سررسید آن در بازه زمانی شرایط اضطرار قرار دارد را به مدت ۲ ماه از تاریخ سررسید تمدید نماید.»

مضافاً افزایش ۵ درصدی سقف تسهیلات فردی بنابر بند (۲) دستورالعمل مقاوم‌سازی اقتصاد ملی و دفاع غیرنظامی و بخشنامه بانک مرکزی در نظر گرفته شده است که مقرر می‌دارد:^۲

«سقف فردی مجموع تسهیلات و تعهدات به هر ذینفع واحد در مورد بنگاه‌های تولیدی مشمول موضوع ماده (۶) آیین‌نامه تسهیلات و تعهدات کلان در بازه زمانی شرایط اضطرار از ۲۰ درصد به ۲۵ درصد افزایش می‌یابد.»

۳/۳. تعلیق آثار محدودکننده چک‌های برگشتی

بانک مرکزی به موجب مصوبه ۲۵ اسفند ۱۴۰۴ مکلف شده تا آثار محدودکننده چک‌های برگشتی واحدهای تولیدی و خدماتی متأثر از جنگ رمضان را تا مدت ۶ ماه به صورت موقت، متوقف نماید و موسسات اعتباری و صندوق‌های حمایتی در این دوره شرایط اضطراری و جنگی به جهت برگشت چک‌های صادره واحدهای آسیب‌دیده، محدودیت‌های قانونی چون مسدودی حساب را موقتا متوقف نماید.^۳ با توجه به اینکه مستند این حمایت مصوبه ستاد تسهیل است، لزوم اثبات ورود آسیب به طرق پیش‌گفته لازم است.

^۱ بند ۱-۸-۳ مصوبه ستاد تسهیل و رفع موانع تولید کشور به شماره ۷۴۰۹۱۱۸ مورخ ۱۴۰۴/۱۲/۲۵ در ۱۹۵مین جلسه
^۲ ماده ۷ بخشنامه شماره ۰۴/۳۱۷۶۱۶ مورخ ۱۴۰۴/۱۲/۱۸ در خصوص دستورالعمل بند (۲) مقاوم‌سازی اقتصاد ملی و دفاع غیرنظامی در شرایط اضطرار
^۳ همان

۳/۴. امهال بدهی‌ها

با توجه به شرایط جنگی و اقتصادی تحمیل شده در کشور، بانک مرکزی مکلف است در راستای استمرار تولید و اشتغال، اقدامات لازم برای تنفس و تمدید تسهیلات سررسید شده قبلی واحدهای متأثر از جنگ رمضان را برای مدت حداقل ۶ ماه انجام دهد.^۱ لازم به توجه است که واحدهای متأثر از جنگ رمضان متفاوت از تعریف واحدهای آسیب‌دیده در مصوبات ستاد تسهیل بوده و برای برخورداری از این حمایت لزومی به اثبات ورود آسیب ناشی از جنگ به طرق یاد شده نیست. به موجب بخشنامه بانک مرکزی در همین راستا چنین مقرر شده است که:^۲

موسسه اعتباری موظف هستند با درخواست مکتوب بنگاه تولیدی مشمول در بازه زمانی شرایط اضطرار و اخذ ۷/۵ درصد بدهی غیرجاری آن بنگاه تولیدی نسبت به امهال بدهی غیرجاری در چهارچوب ضوابط ابلاغی بانک مرکزی اقدام نمایند. در نظر گرفتن تنفس یا افزایش مدت تنفس برای بازپرداخت بدهی‌های مذکور به تشخیص موسسه اعتباری مجاز می‌باشد.

۳/۵. تعلیق اقدامات حقوقی

برخلاف تعلیق اقدامات قانونی، اجرایی و قضایی و ثبتی دستگاه‌هایی نظیر سازمان امور مالیاتی و تامین اجتماعی نسبت به بنگاه‌های آسیب‌دیده که صرفاً در مدت اضطرار ۳ ماهه لازم الاجرا بود، ستاد تسهیل در صد و نود و ششمین جلسه خود موسسات اعتباری و کلیه صندوق‌های حمایتی را مکلف کرده است که^۳:

موسسات اعتباری و صندوق‌های حمایتی تا استقرار ثبات و آرامش نسبی در کشور به جهت ادامه فعالیت واحدهای مشمول از هرگونه اقدام اجرایی، ثبتی، حقوقی، قضایی و اعمال هرگونه محدودیت نسبت به واحدهای مذکور جلوگیری به عمل آورند.

^۱ بند ۳-۸ مصوبه ستاد تسهیل و رفع موانع تولید کشور به شماره ۷۴۰۹۱۱۸ مورخ ۱۴۰۴/۱۲/۲۵ در صد و نود و پنجمین جلسه

^۲ ماده ۳ بخشنامه شماره ۰۴/۳۱۷۶۱۶ مورخ ۱۴۰۴/۱۲/۱۸ در خصوص دستورالعمل بند (۲) مقاوم سازی اقتصاد ملی و دفاع غیرنظامی در شرایط اضطراری

^۳ بند ۳-۱ مصوبه مصوبه شماره ۷۴۲۶۲۶۶ مورخ ۱۴۰۴/۱۲/۲۷ ستاد تسهیل و رفع موانع تولید کشور در جلسه صد و نود و ششمین جلسه.

۳/۶. تمدید مدت انتقال مطالبات به طبقه مشکوک‌الوصول

انتقال مطالبات موسسات اعتباری و صندوق‌های حمایتی از محل بدهکاران (واحدهای تولیدی و خدماتی متاثر از جنگ) بابت ضمانت‌نامه‌ها یا اعتبارات اسنادی وصول نشده، به طبقه مشکوک‌الوصول منوط به گذشت ۳ ماه از تاریخ عدم پرداخت شده است.^۱ با توجه به درج این اقدام حمایتی در مصوبه شورای عالی امنیت نیازی به مصوبه شورای تأمین استان یا ستاد تسهیل در این باره نیست.

۳/۷. افزایش سقف اعتباری

به موجب مصوبه شورای عالی امنیت ملی و بخشنامه بانک مرکزی، با درخواست واحدهای تولیدی و خدماتی متاثر از شرایط اضطرار و جنگ رمضان و در صورت ضرورت با تایید وزارتخانه، مقرر شده است که:^۲

موسسه اعتباری موظف هستند با درخواست بنگاه تولیدی مشمول حد سقف اعتبار بانکی این واحدها را در بازه زمانی شرایط اضطرار و در چارچوب مقررات ابلاغی بانک مرکزی به میزان ۵۰ درصد افزایش دهند.

۳/۸. رفع محدودیت‌های بانکی

در راستای ارائه انواع تسهیلات و خدمات بانکی توسط موسسات اعتباری و صندوق‌های حمایتی به واحدهای تولیدی و خدماتی متاثر از جنگ رمضان و همچنین رفع محدودیت‌های بانکی جهت تسهیل در فعالیت‌های تجاری این واحدها، موارد ذیل مورد تصویب قرار گرفته است:^۳

- (۱) محدودیت‌های مربوط به ذینفع در اعطای اعتبار به واحد لحاظ نگردد.
- (۲) محدودیت سقف پرداخت تسهیلات و تعهدات برای واحدهای مشمول از ۵۰ میلیارد ریال به ۵۰۰ میلیارد ریال اصلاح شود.
- (۳) آخرین صورت‌های حسابرسی شده و اظهارنامه مالیاتی موجود در اختیار واحدهای مشمول برای اخذ تسهیلات مد نظر قرار گیرد.

^۱ ماده ۶ بخشنامه شماره ۰۴/۳۱۷۶۱۶ مورخ ۱۴۰۴/۱۲/۱۸ در خصوص دستورالعمل بند (۲) مقاوم سازی اقتصاد ملی و دفاع غیرنظامی در شرایط اضطراری.

^۲ ماده ۵ بخشنامه شماره ۰۴/۳۱۷۶۱۶ مورخ ۱۴۰۴/۱۲/۱۸ در خصوص دستورالعمل بند (۲) مقاوم سازی اقتصاد ملی و دفاع غیرنظامی در شرایط اضطراری.

^۳ بند ۵ مصوبه ستاد تسهیل و رفع موانع تولید کشور به شماره ۷۴۰۹۱۱۸ مورخ ۱۴۰۴/۱۲/۲۵ در صد و نود و پنجمین جلسه.

- (۴) پرداخت انواع تسهیلات از جمله سرمایه ثابت و سرمایه در گردش صرفاً با ارائه گزارش کارشناس رسمی دادگستری انجام و سایر الزامات مربوط از جمله و نه محدود به ارائه طرح توجیهی، مجوزهای مربوط به نوسازی و بازسازی از وزارت ذیربط، ۹۰ درصد فروش، نسبت مالکانه، رفع تعهدات ارزی و سایر محدودیت‌های کنترلی و نظارتی برای این واحدها اعمال نشود و تسهیلات مستقیماً به واحدهای مشمول پرداخت شود.
- (۵) در راستای تسریع در تامین مالی واحدهای آسیب‌دیده مشمول، توسط موسسات اعتباری و صندوق‌های حمایتی، تمامی تشریفات قانونی برای افزایش سرمایه موسسات اعتباری و صندوق‌ها می‌بایست با قید فوریت توسط دستگاه‌های مربوطه و مجامع آنها صورت پذیرد، به طوری که تامین مالی واحدهای آسیب‌دیده مشمول، مختل نشود.
- (۶) واحدهای آسیب‌دیده مشمول از دستورالعمل جدید ریسک اعتباری بانک مرکزی با توجه به شرایط اضطراری و جنگی مستثنی شده و امتیاز موسسه‌های اعتباری از جمله ایرانیان برای تمامی واحدهای آسیب‌دیده مشمول به میزان ۳۰ درصد افزایش می‌یابد.
- (۷) سقف تراکنش‌های غیرحضوری بانکی برای واحدهای آسیب‌دیده مشمول، سه برابر لحاظ شود.
- (۸) در صورت بروز مشکل برای اخذ کدهای سپام برای واحدهای آسیب‌دیده مشمول، از طریق سایر سامانه‌هایی مانند سمات اقدام شود.
- (۹) در صورت تخصیص ارز به واحدهای آسیب‌دیده مشمول و درخواست ذینفع برای تغییر بانک، جایگاه ذینفع در صف تخصیص ارز بدون تغییر باقی بماند.
- (۱۰) پرداخت انواع تسهیلات و خدمات بانکی به واحدهای آسیب‌دیده مشمول بدون اعمال محدودیت‌های بانکی از جمله و نه محدود به بدهی غیرجاری، چک برگشتی از تاریخ ۱۴۰۴/۱۲/۰۹ تا ۱۴۰۵/۰۶/۳۱ انجام شود.

۳/۹. امهال بدهی‌های تسهیلات ارزی و تعلیق محرومیت‌های بانکی ناشی از آن

تصویب‌نامه کمیسیون موضوع اصل ۱۳۸ قانون اساسی در راستای تضمین امنیت غذایی و بهبود معیشت مردم مصوب هیئت وزیران در ارتباط با تسهیلات ارزی، حمایت‌هایی را برای واحدهای تولیدی در نظر گرفته است که هم در خود مصوبه و هم در مصوبات ستاد تسهیل به آن اشاره شده است. در مصوبه ستاد تسهیل در مورد جزء (د) تبصره (۶) قانون بودجه سال ۱۳۸۸ مربوط به اعطای تسهیلات ارزی به واحدهای غیردولتی، مقرر شده است که:^۱

بدهی‌های واحدهای تولیدی و خدماتی آسیب‌دیده از جنگ رمضان از محل جز (د) تبصره (۶) قانون بودجه سال ۱۳۸۸ به مدت یکسال امهال و از طبقه غیرجاری خارج می‌شوند.

^۱ بند ۲-۸-۳ مصوبه ستاد تسهیل و رفع موانع تولید کشور به شماره ۷۴۰۹۱۱۸ مورخ ۱۴۰۴/۱۲/۲۵ در ۱۹۵مین جلسه

به منظور تعلیق محرومیت‌های بانکی ناشی از عدم پرداخت به موقع بدهی‌های مربوط به تسهیلات ارزی و حمایت از واحدهای تولیدی مربوطه، تصویب نامه تضمین امنیت غذایی و بهبود معیشت مردم در بند ۴ مقرر می‌دارد:^۱

در ارتباط با دریافت‌کنندگان تسهیلات ارزی که به شبکه بانکی بدهی دارند، محرومیت از خدمات بانکی واردکنندگانی که از ابتدای اجرای سیاست جدید ارزی در کشور درخواست خود را مطابق ترتیبات مقرر در تبصره (۲) ماده (۴) آیین‌نامه تضمین امنیت غذایی و بهبود معیشت مردم موضوع تصویب نامه شماره ۱۷۲۰۷۶ ات/۶۵۲۳۶هـ مورخ ۱۴۰۴/۱۰/۱۰ جهت رسیدگی در کارگروه موضوع ماده (۱۳) آیین‌نامه یاد شده ثبت کرده است. با اعلام مشترک از سوی وزارتخانه‌های جهاد کشاورزی و امور اقتصادی و دارایی و با تأیید بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران تا پایان اردیبهشت سال ۱۴۰۵ تعلیق می‌گردد. این حکم ناظر به محرومیت بابت میزان تعهد صادراتی و ضوابط مربوطه نمی‌باشد.^۱

۳/۱۰. تمدید مهلت پرداخت اعتبارات اسنادی و ضمانت‌نامه‌ها به

دولت

ستاد تسهیل کشور در یکصد و نود و پنجمین جلسه خود در زمان جنگ چنین مقرر نموده است که:^۲ «شرکت‌های دولتی به عنوان ذینفع‌های اعتباری اسنادی و ضمانت‌نامه‌ها، در صورت سررسید اعتبارات مذکور، نسبت به وصول اعتبارات خود تا تاریخ ۱۴۰۵/۰۲/۳۱ اقدام نمایند.» البته این حمایت صرفاً شامل بنگاه‌های آسیب‌دیده است.

۳/۱۱. تمدید مهلت‌های رفع تعهدات ارزی صادراتی و وارداتی

مهلت رفع تعهدات ارزی صادراتی و وارداتی برای کلیه صادرکنندگان و واردکنندگانی که مهلت آنها از تاریخ ۱۴۰۴/۱۲/۹ تا دو هفته بعد از آن خاتمه می‌یابد به مدت یک ماه تمدید و کلیه محدودیت‌های بانکی موضوع بند (۵) مصوبات سی امین جلسه کارگروه بازگشت ارز حاصل از صادرات به مدت سه ماه تعلیق گردید. بر اساس اعلام سازمان توسعه تجارت در راستای اجرای بند (۱۵) الحاقیه شماره (۳) بسته مقاوم‌سازی اقتصاد ملی و دفاع نظامی در شرایط اضطراری، این مدت تا ۹ خرداد ۱۴۰۵ تمدید شده است.

^۱ بند ۴ تصویب نامه کمیسیون موضوع اصل ۱۳۸ قانون اساسی در راستای تضمین امنیت غذایی و بهبود معیشت مردم با شماره ۲۰۲۶۵۶ تاریخ ۱۴۰۴/۱۲/۱۴

^۲ بند ۱۱-۵ مصوبه ستاد تسهیل و رفع موانع تولید کشور به شماره ۷۴۰۹۱۱۸ مورخ ۱۴۰۴/۱۲/۲۵ در ۱۹۵امین جلسه

۳/۱۲. کاهش حد آستانه اعمال محدودیت‌های رفع تعهد ارزی

به استناد مصوبات قبلی کارگروه بازگشت ارز، حد آستانه اعمال محدودیت‌ها و ممنوعیت‌های عدم ایفای تعهدات ارزی صادراتی از ۶۰ به ۷۰ درصد افزایش یافته بود که با هدف تسهیل شرایط و رفع موانع پیش روی دریافت تسهیلات و ضمانت‌نامه‌های بانکی در شرایط اضطرار، مقرر گردید حدود ۱۰ درصد کاهش یابد و موقتاً نرخ بازگشت ارز ۶۰ درصد اعمال گردد.

۳/۱۳. بهره‌مندی ۱۰۰ درصدی از ارز صادراتی

بنابر اطلاعیه سازمان توسعه تجارت، نسبت‌های عرضه ارز صادرات فلزات اساسی پیش از این محدودیت‌هایی برای استفاده از ارز حاصل از صادرات زنجیره فولاد و فلزات اساسی و گروه‌های معدنی در سامانه‌های مرکز مبادله ارز و طلا ایجاد شده بود. بانک مرکزی با هدف تامین ارز موردنیاز تالار تجاری، با اعمال نسبت‌های عرضه ارز در تالارها برای زنجیره فلزات اساسی و گروه‌های معدنی، امکان بهره‌مندی این گروه‌های کالایی از ۱۰۰ درصد ارز صادراتی خود را محدود کرده بود با پیگیری انجام شده توسط سازمان توسعه تجارت این محدودیت برطرف شد و صادرکنندگان حوزه فلزات و صنایع معدنی می‌توانند صد درصد ارز حاصل از صادرات را برای مصارف خود و زنجیره خود استفاده کنند و یا در تالار ارز تجاری به روش مستقیم عرضه کنند. این اقدام گشایش بزرگی در جریان بازگشت ارز به کشور و رفع مشکلات عدیده فعالان این حوزه ایجاد خواهد کرد.

۳/۱۴. تسهیل در فرآیند بازگشت ارز کالاهای گروه یک و دو

مطابق آیین‌نامه اجرایی ذیل قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز، نحوه ایفای تعهدات ارزی گروه کالاهای بند ۱ شامل پتروشیمی‌ها، پالایشی‌ها، قیر و هیدروکربنی‌ها، معدنی‌ها و فلزات رنگین اساسی با سایر کالاها (بند ۲) متفاوت و دارای محدودیت در روش‌های بازگردانی ارز حاصل از صادرات دیده شده بود. با پیگیری سازمان توسعه تجارت ایران و موافقت بانک مرکزی این محدودیت‌ها برداشته شد و از این پس این امکان وجود دارد که همه گروه‌های کالایی فارغ از بند ۱ یا ۲ از همه روش‌های مجاز در قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز استفاده کنند و ارز را به سرعت به چرخه تولید و تجارت کشور بازگردانند. این گشایش زمینه بهره‌برداری از روش‌های تهاتری در تجارت را بیش از پیش تسریع و تسهیل می‌نماید.

۳/۱۵. واردات بدون انتقال ارز برای کالاهای ضروری

در راستای اجرای بند (۵۱) مصوبه شماره ۲۰۰/۴۰۰۰۰۰ مورخ ۱۴۰۴/۱۲/۱۱ شورای عالی امنیت ملی با موضوع بسته مقاوم‌سازی اقتصاد ملی و دفاع غیرنظامی، امکان ثبت سفارش بدون انتقال ارز برای کالاهای ضروری شامل مواد اولیه و ماشین آلات خطوط تولید که دارای قبض انبار تا تاریخ ۱۴۰۴/۱۲/۲۹ می‌باشند در سامانه جامع تجارت فراهم شده است.

۱- برای این منظور محل تامین ارز جدید ذیل عملیات ارزی بدون انتقال ارز با عنوان «از محل بند ۹ ماده ۳۸ آیین نامه اجرایی مقررات صادرات و واردات - موضوع بند (۵۱) بسته مقاوم سازی اقتصاد ملی و دفاع غیرنظامی در شرایط اضطراری» ایجاد گردید.

۲- ثبت سفارش از محل بند مذکور صرفاً برای کد تعرفه‌های اعلام شده امکان‌پذیر می‌باشد.

۳- مجوز «اداره کل صنعت، معدن و تجارت استان» جهت کنترل وجود قبض انبارهای تا تاریخ ۱۴۰۴/۱۲/۲۹ در فرآیند ثبت سفارش کارسازی شده است. ارجاع پرونده ثبت سفارش از محل این بند به ادارات کل استانی، برای پرونده‌های تولیدی بر اساس استان واحد تولیدی مربوطه و برای سایر پرونده‌ها بر اساس استان کارت بازرگانی مالک پرونده تعیین خواهد شد.

۴- ثبت سفارش از محل بند مذکور مشمول بررسی ضوابط سهمیه و بهینه‌سازی مصارف ارزی نخواهد بود.^۱

۳/۱۶. اعطای تسهیلات سرمایه در گردش

با هدف حمایت از بنگاه‌های اقتصادی آسیب‌دیده از جنگ، کمک به تاب‌آوری دارندگان کسب و کار و صیانت از اشتغال موجود از محل منابع تبصره (۱۵) قانون بودجه سال ۱۴۰۴ کل کشور، بر اساس مصوبات جلسه مورخ ۱۴۰۴/۱۲/۲۵ شورای عالی امنیت ملی منابع اجزاء (۱) تا (۹) بند (الف) تبصره (۱۵) قانون بودجه سال ۱۴۰۴ کل کشور به منظور حمایت از اشتغال بنگاه‌ها، حفظ اشتغال موجود و تقویت تاب‌آوری اقتصادی بنگاه‌ها، با اولویت در مناطق و رسته‌های آسیب‌دیده از جنگ، در قالب اعطای تسهیلات سرمایه در گردش کوتاه‌مدت با اولویت پرداخت حقوق و مزایای کارکنان و کارگران بنگاه‌های آسیب‌دیده از جنگ، اختصاص می‌یابد.

۳/۱۷. صندوق توسعه ملی

(۱) صندوق توسعه ملی مکلف است بر اساس جزء (۷) بند (الف) تبصره (۱۵) قانون بودجه سال ۱۴۰۴ کل کشور، مانده و بازگشتی منابع مالی تسهیلات موضوع قانون حمایت از توسعه و ایجاد اشتغال پایدار در مناطق روستایی و عشایری با استفاده از منابع صندوق توسعه ملی مصوب ۶۹۳۱ را به حمایت از بنگاه‌های آسیب‌دیده اختصاص دهد.

(۲) همچنین به موجب مصوبه ستاد تسهیل در جلسه ۱۹۷ ام‌چنین مقرر شده است که معادل اقساط تسویه شده صندوق توسعه ملی، توسط واحدهای تولیدی در سال ۱۴۰۴، به عنوان سرمایه در گردش توسط صندوق در اختیار واحدها قرار گیرد. این تسهیلات به واحدهایی تعلق می‌گیرد که تعدیل نیرو نکرده باشند.

^۱ بخشنامه شماره ۷۴۲۶۲۸۹ مورخ ۱۴۰۴/۱۲/۲۷ سازمان توسعه تجارت موضوع ابلاغیه بند (۵۱) بسته مقاوم‌سازی اقتصاد ملی و دفاع غیرنظامی

۳/۱۸. سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی

سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران و شرکت‌های تابعه استانی آن، مناطق آزاد تجاری-صنعتی و مناطق ویژه اقتصادی، ایران و سازمان امور اراضی مکلفند نسبت به امهال اقساط سررسید شده واحدهای تولیدی و خدماتی که از دستگاه‌های اجرایی فوق‌الذکر اراضی و خدمات خریداری کرده‌اند و تاریخ سررسید اقساط آن برای تاریخ ۱۴۰۴/۱۲/۹ لغایت ۱۴۰۵/۰۲/۳۱ می‌باشد را به مدت ۳ ماه بدون پرداخت جرایم و وجه التزام، امهال نماید.

۳/۱۹. حمایت از پیمانکاران و مشاوران صلاحیت‌دار بخش خصوصی

در مصوبات ستاد تسهیل و رفع موانع تولید کشوری در دوران جنگ به طور خاص به پیمانکاران و مشاوران صلاحیت‌دار بخش خصوصی نیز به عنوان یکی از واحدهای متاثر از جنگ رمضان که دچار آسیب شده‌اند، مدنظر قرار گرفته شد. مقصود از این واحدها بنابر بند ۱-۱ مصوبه جلسه ۱۹۶ ستاد تسهیل:^۱

پیمانکاران و مشاوران صلاحیت‌دار نظام فنی و اجرایی کشور که منجر به توسعه زیربنای کشور می‌شوند و ماهیت تولیدی دارند و در حوادث اخیر جنگ رمضان دچار آسیب شده‌اند.

به طور خاص در بند ۶ از پیمانکاران و مشاوران صلاحیت‌دار بخش خصوصی در مقابل واحدهای دولتی حمایت شده است. این حمایت‌ها عبارتند از:^۲

- ۱) دستگاه‌های اجرایی که به عنوان کارفرمای واحدهای مشمول (پیمانکار) شناخته می‌شوند، موظفند پس از دریافت صورت وضعیت از پیمانکار، هفتاد درصد مبلغ صورت وضعیت ایصالی را به صورت علی‌الحساب به پیمانکار پرداخت نمایند. این مبالغ پس از رسیدگی صورت وضعیت و نهایی شدن آن، در حساب‌های فیما بین کارفرما و پیمانکار لحاظ می‌شود.
- ۲) ضمانت‌های واحدهای مشمول نزد دستگاه‌های اجرایی که مهلت سررسید آنها برای بازه زمانی (۱۴۰۴/۱۲/۰۹) لغایت (۱۳۱۴۰۵/۰۲) می‌باشد، برای مدت ۳ ماه از تاریخ سررسید با هزینه واحد مشمول تمدید می‌شود. ضبط هرگونه ضمانت‌نامه به هر دلیل (مگر به موجب حکم و یا دستور مقام قضایی) در این بازه زمانی ممنوع می‌باشد.
- ۳) پرداخت صورت وضعیت توسط دستگاه‌های اجرایی (کارفرما) به واحدهای مشمول (پیمانکاران) به صورت علی‌الحساب باید به گونه‌ای باشد که پرداخت حقوق و مزایای کارگران پیمانکاران اصلی و فرعی در اولویت قرار گیرد.

^۱ بند ۱-۱ مصوبه مصوبه شماره ۷۴۲۶۲۶۶ مورخ ۱۴۰۴.۱۲.۲۷ ستاد تسهیل و رفع موانع تولید کشور در جلسه ۱۹۶ ام.

^۲ بند ۶ مصوبه مصوبه شماره ۷۴۲۶۲۶۶ مورخ ۱۴۰۴.۱۲.۲۷ ستاد تسهیل و رفع موانع تولید کشور در جلسه ۱۹۶ ام.

۳/۲۰. بازگشایی سهمیه ارزی بدون سابقه

پیرو تصمیم وزارت صنعت، معدن و تجارت، ثبت سفارش‌های از محل «بدون سابقه تا ۱۰۰ هزار دلار» و «بدون سابقه تا ۵۰۰ هزار دلار» که دارای تأمین کامل ارز تا قبل از تاریخ ۱۴۰۵/۰۱/۰۱ می‌باشند، در فرآیند ویرایش/تمدید با شروط زیر، از بررسی مجوز سهمیه مذکور معاف بوده و امکان ادامه فرایند را دارند؛

- ۱) عدم افزایش ارزش کل
- ۲) عدم تغییر ارزش حوزه سهمیه
- ۳) عدم تغییر محل تأمین ارز و نوع ارز دریافتی

در صورت نقض شروط فوق، پرونده از شمول این معافیت خارج شده و مجوز، رد خواهد شد.

۳/۲۱. تسهیل واردات از استان‌های مرزی

به موجب تصویب‌نامه هیئت وزیران مورخ ۱۴۰۴/۰۹/۰۱، با هدف تسهیل تأمین کالاهای اساسی و خنثی‌ساز تهدیدات معیشتی، اختیارات ویژه‌ای را برای استانداران استان‌های مرزی اعطا کرده است. بر این اساس استانداران محترم مرزی مجاز خواهند بود تا فرآیند واردات را با استفاده از روش‌های «بدون انتقال ارز» و «تهاتر» تسهیل کرده و آن را از انحصار فرآیندهای متمرکز قبلی خارج سازند.

بخش چهارم

امور گمرکی

۴/۱. ترخیص فوری مواد اولیه و ماشین‌آلات صنعتی

نظر به شرایط ویژه اقتصادی حاکم بر کشور، گمرک کشور تا استقرار ثبات و آرامش نسبی در کشور، در خصوص ترخیص ماشین‌آلات صنعتی، معدنی و مواد اولیه مورد نیاز واحدهای تولیدی و ترخیص خودروهایی وارداتی در گمرکات اجرایی کشور با اخذ تضامین و وثایق قانونی چک و سفته اقدام نموده به طوری که موارد فوق الذکر بدون فوت وقت ترخیص شوند.^۱

۴/۲. لغو شرط تقدم ثبت سفارش بر تخلیه

با توجه به شرایط ویژه کشور مصوبه تقدم ثبت سفارش بر تخلیه و قبض انبار برای ترخیص کالا تا اطلاع ثانوی لغو شد. این مصوبه برای تسریع در ترخیص کالا و رفع مشکلات صاحبان کالا با پیگیری‌های مسئولان گمرک تا اطلاع ثانوی لغو شده است. بر این اساس گمرک در ابلاغیه‌ای از سوی معاونت امور گمرکی به ناظرین و مدیران گمرکات اجرایی ابلاغ کرده است که بر اساس دستور وزیر امور اقتصادی و دارایی و هماهنگی با بانک مرکزی:^۲

کلیه کالاهایی که به کشور وارد شده اند یا می‌شوند تا اطلاع ثانوی از قاعده تقدم تاریخ ثبت سفارش نسبت به تاریخ تخلیه/قبض انبار موضوع ماده (۵) آیین‌نامه اجرایی قانون مقررات صادرات و واردات معاف هستند.

۴/۳. تسریع در ترخیص خودروهای امداد و نجات

بنابر اطلاعیه شماره (۷) گمرک در تاریخ ۱۴۰۴/۱۲/۱۴ گمرک از صدور و ابلاغ دستورالعملی با موضوع ارزش‌گذاری انواع وسیله نقلیه و تسریع در انجام تشریفات گمرکی، نسبت به ترخیص خودروهای وارداتی به ویژه خودروهای امداد و نجات، اعم از آمبولانس، آتش‌نشانی، جرثقیل، بالابر و ... (به عنوان کالاهای اساسی و ضروری) و همچنین خودروهای برقی و هیبریدی و موتور سیکلت، دوچرخه و ماشین‌آلات راه‌سازی و ... برای اجرا تا اطلاع ثانوی خبر داده است.

۴/۴. ترخیص کالا بدون ارائه کد ساتا

۴-۱ به موجب اطلاعیه شماره (۹) گمرک ایران در ۱۲ اسفند ۱۴۰۴ گمرکات برای تسریع در ترخیص کالاهای وارداتی، واردکنندگانی که متقاضی ترخیص کالا بدون دریافت و ارائه کد ساتا از گمرکات هستند، می‌توانند با درج تعهد در سامانه جامع امور گمرکی توسط صاحب کالا و یا نماینده قانونی وی مبنی بر «عدم درخواست ارز

^۱ بند دوم مصوبه تسهیل و رفع موانع تولید کشور به شماره ۷۴۰۹۱۱۸ مورخ ۱۴۰۴/۱۲/۲۵ در ۱۹۵مین جلسه
^۲ اطلاعیه شماره ۲ گمرک مورخ ۱۴۰۴/۱۲/۱۲

از بانک مرکزی پس از ترخیص کالا» به گمرک اجرایی، اقدام به خروج کالا نمایند. بدین ترتیب گمرکات اجرایی مجازند پس از دریافت تعهد مذکور، اقدام به ترخیص کالا بدون دریافت کد ساتا نمایند. لازم به ذکر است مهلت دریافت این تسهیلات در اطلاعیه شماره (۹) گمرک، تا پایان اسفند ماه تعیین شده بود لیکن با تداوم وضعیت اضطراری در کشور به موجب اطلاعیه (۲۹) گمرک در ۹ فروردین ۱۴۰۵، همچنان استفاده از این تسهیلات تداوم دارد.

۲-۴ گمرک موظف است، کالاهای اساسی موجود در گمرکات کشور را بدون دریافت کد ساتا از بانک مرکزی و در چارچوب مصوبه مراجع ذیصلاح در بازه زمانی اضطرار ترخیص صددرصدی نماید. برای سایر کالاهای حائز اولویت که پس از ابلاغ این مصوبه به کشور وارد می‌شوند، در صورت تایید وزیر مربوطه، ترخیص ۹۰ درصدی در این دوره بلامانع بوده و ترخیص ۱۰ درصد باقیمانده آن کالاها با اخذ تعهد مورد قبول گمرک از جمله ارائه ضمانت‌نامه بانکی، امکان‌پذیر است.

۴/۵. ترخیص کالا با قبض انبار

به موجب اطلاعیه شماره (۹) گمرک ایران (۱۴۰۴/۱۲/۱۴) جهت تسریع در ترخیص کالاهای وارداتی در دوره اضطرار گمرک ایران مجاز است نسبت به ترخیص تمامی کالاهایی که دارای قبض انبار معتبر که ثبت سفارش آنها تعلیق یا ابطال شده است، اقدام نماید.

۴/۶. اختلاف در ثبت سفارش، اظهار و استنباط گمرک

۱-۶ چنانچه اختلافاتی از قبیل سال ساخت، کشور سازنده، تعرفه و ارزش بین ثبت سفارش، اظهار و استنباط گمرک ایجاد شود، اجازه داده می‌شود صاحبان کالا بدون اصلاح و ویرایش ثبت سفارش نسبت به انتقال کالا به انبارهای تحت نظارت گمرک در اقصی نقاط کشور اقدام نمایند. مفاد این بند کالاهای ممنوع را شامل نمی‌شود.

۲-۶ در بازه زمانی مذکور (دوره اضطرار)؛ اختلافات مربوط به سال ساخت، کشور سازنده، طبقه‌بندی تعرفه بین ثبت سفارش و اظهار، یا اختلافات مربوط به ارزش بین ثبت سفارش و اظهار و استنباط گمرک، مانع ترخیص نیست، مشروط به اینکه کالا مصداق کالای ممنوع یا عنوان قاچاق نباشد.^۱

۴/۷. اختلاف در سال ساخت

گمرکات مجاز هستند نسبت به ترخیص کالاهایی که در ثبت سفارش به سال ساخت اشاره شده اما عمر ساخت کمتر از زمان مندرج در ثبت سفارش است، بدون نیاز به اصلاح ثبت سفارش اقدام به ترخیص نمایند.

^۱ اطلاعیه شماره ۹ گمرک ایران ۱۴۰۴/۱۲/۱۴ مبنی بر ۱۱ اقدام فوری گمرکات برای تسریع در ترخیص کالاهای وارداتی

۴/۸. صدور مجوز کاغذی در صورت قطعی سامانه‌ها

در صورت قطعی سامانه‌ها و اختلال در انتقال داده‌ها و اطلاعات، با اعلام گمرک تمامی سازمان‌های ذی‌مدخل در امر تجارت خارجی اعم از وزارتخانه‌های متولی در امر صادرات و واردات و بانک مرکزی و بانک‌های عامل و سازمان‌های صادرکننده مجوز، مکلفند مدارک و مجوزهای کاغذی با رعایت نکات امنیتی صادر نمایند. نمونه فرم مورد تایید باید ظرف ۲۴ ساعت از ابلاغ این مصوبات به گمرک ارسال شود.

۴/۹. قبول ضمانت‌نامه بانکی دارای اعتبار تا پایان اردیبهشت ۱۴۰۵

بنابر بند (۶) اطلاعیه شماره ۹ گمرک در تاریخ ۱۴ اسفند مبنی بر ۱۱ اقدام فوری گمرکات در ترخیص فوری کالاهای وارداتی مقرر گردید که:

گمرک مجاز به دریافت یا تمدید ضمانت‌نامه بانکی بابت حقوق ورودی و مالیات ارزش‌افزوده با سررسید تا پایان اردیبهشت ماه ۱۴۰۵ برای ترخیص کالا می‌باشد.

۴/۱۰. تمرکز آزمایشات کالا در یک مرجع

به منظور تسریع در ترخیص کالاهای وارداتی و جلوگیری از اقدامات بازرسی و آزمایشگاهی موازی، گمرک کل کشور به موجب اطلاعیه شماره (۹) در اسفندماه چنین مقرر نموده است که:

«تمامی اقدامات بازرسی و آزمایشگاهی موازی کالاهای اساسی، دارو، تجهیزات و ملزومات پزشکی که توسط دستگاه‌های مختلف انجام می‌شود، مطابق تشخیص وزارتخانه ذیربط متمرکز شده و توسط یک مرجع انجام گردیده و یا به تشخیص وزیر مربوطه، بر اساس نتایج آزمایشات انجام شده در مبدا واردات عمل گردد. سازمان ملی استاندارد، گمرک و سازمان غذا و دارو مکلف به همکاری لازم هستند.»

۴/۱۱. تغییر مرز خروجی یا گمرک مقصد داخلی

به موجب اطلاعیه شماره ۱۱ گمرک، ناظر تسهیلات جدید گمرکی برای ترانزیت خارجی و افزایش اختیارات مدیران گمرکات اجرایی تأکید شده است که با عنایت به شرایط فعلی، تراکم تردد کامیون‌ها در برخی مرزهای خروجی و همچنین با در نظر گرفتن شرایط برخی گمرکات داخلی، به منظور تسریع و تسهیل خروج کالاهای عبوری و حداکثر استفاده از توان گمرکات داخلی، در صورت تقاضای شرکت حمل‌ونقل بین‌المللی مبنی بر تغییر مرز خروج موضوع تبصره (۲) ماده (۹۵) آیین‌نامه اجرایی قانون امور گمرکی، ضمن هماهنگی با مدیر کل یا معاونین دفتر ترانزیت و یا مدیرکل گمرک خروجی، در صورت عدم بسته بودن مرز جدید که از طریق ناظران یا مدیران گمرکات مربوطه اطلاع‌رسانی می‌گردد، نسبت به پذیرش تقاضا و دستورات لازم اقدام و وصول کالا را به موقع پیگیری نمایید. همچنین در صورت تقاضای تغییر گمرک مقصد داخلی مشابه عبور خارجی اقدام نمایند. در صورتی که کالا به گمرک خروجی واصل گردیده و شرکت به دلیل شرایط مرزی تقاضای خروج از مرز دیگر را دارد،

بدوا با بررسی محفظه و پلمب و تشریفات گمرک خروجی و اعلام وصول نهایی در سامانه اقدام لازم معمول و سپس با همان اسناد و بوسیله همان شرکت حمل با تنظیم اظهارنامه جدید، تودیع تضمین از سوی متقاضی، با پذیرش اظهارنامه و انجام سایر تشریفات قانونی نسبت به ارسال کالا به گمرک خروجی جدید اقدام و وصول کالا به موقع پیگیری گردد.

۴/۱۲. ترخیص کالاهای اساسی و نهاده های دامی با حداقل اسناد

به موجب تصویب نامه کمیسیون موضوع اصل ۱۳۸ قانون اساسی در راستای تصویب نامه تضمین امنیت غذایی و بهبود معیشت مردم به شماره ۲۰۲۶۵۶ تاریخ ۱۴۰۴/۱۲/۱۴ تا زمان رفع شرایط اضطرار و لغو و یا اصلاح حکم این بند کلیه فرآیندهای ترخیص نهاده های دامی و کالاهای اساسی تصویب نامه شماره ۱۷۲۰۷۶ / ۶۵۲۳۶ هـ مورخ ۱۰/۱۰/۱۴۰۴ با حداقل اسناد و با ارائه تصویر مدارک و تعهد از بازرگانان مبنی بر ارائه اصل مدارک پس از رفع شرایط اضطراری بلامانع است.

۴/۱۳. ترخیص کالاهای اساسی و نهاده های دامی با اخذ تعهد از صاحب کالا مبنی بر عدم مصرف تا حصول نتیجه

به موجب تصویب نامه کمیسیون موضوع اصل ۱۳۸ قانون اساسی در راستای تضمین امنیت غذایی و بهبود معیشت مردم با شماره ۲۰۲۶۵۶ تاریخ ۱۴۰۴/۱۲/۱۴ دستگاه های مجوز دهنده واردات کالاهای اساسی و نهاده های دامی از جمله سازمان ملی استاندارد ایران سازمان غذا و دارو سازمان دامپزشکی کشور و سازمان ذیربط قرنطینه دامی و نباتی مکلفند به محض ورود کالا به گمرک با اخذ تعهد محضری از صاحب کالا مبنی بر عدم مصرف کالا تا حصول نتیجه از سوی دستگاه های مجوز دهنده نسبت به صدور مجوز ترخیص برای گمرک اقدام و کالا توسط صاحب کالا در انبارهای وارد کننده یا واحدهای تولیدی نگهداری شوند.

۴/۱۴. ترخیص کالاهای خوراکی و بهداشتی با شش ماه تاریخ مصرف

به موجب بند (۴) بسته حمایت از بنگاه های اقتصادی آسیب دیده از جنگ، کمک به تاب آوری دارندگان کسب و کار و صیانت از اشتغال موجود ۱۴۰۵/۰۱/۱۹ کالاهای خوراکی و بهداشتی دارای حداقل شش ماه تاریخ مصرف که به منظور عرضه به مسافران نوروزی سال ۱۴۰۵ در مناطق جنوبی کشور (کیش، قشم، چابهار و اروند) وارد شده اند، در صورت دارا بودن ثبت آماری یا ثبت گمرکی در نیمه دوم سال ۱۴۰۴ از سازمان منطقه، پرداخت حقوق ورودی متعلقه و سایر هزینه های مربوطه از جمله مالیات بر ارزش افزوده واردات و مالیات موضوع ماده (۴۲) قانون مالیات بر ارزش افزوده، مشروط به اخذ تاییدیه استاندارد و بهداشت، بدون توجه به منشاء تأمین ارز و گروه کالایی مربوطه قابل ترخیص هستند.

در صورت تأیید سازمان عامل منطقه مبنی بر اینکه اقلام اظهاری در زمان ورود به منطقه دارای مجوزهای قانونی از جمله بهداشت، سازمان غذا و دارو و استاندارد بوده‌اند؛ تأیید مزبور برای ترخیص کفایت نموده و به هنگام ورود به سرزمین اصلی نیاز به اخذ مجوز جداگانه ای ندارد.

بخش پنجم

امور اداری، حکمرانی و اختیارات ویژه

۵/۱. تفویض اختیار به وزرا، معاونین رئیس‌جمهور و استانداران

هیئت وزیران به منظور مدیریت شرایط ناشی از تجاوز غیرقانونی ایالات متحده آمریکا و رژیم صهیونیستی به کشور و در راستای عدم تمرکز اداری به پیشنهاد رئیس‌جمهور و به استناد اصول یکصد و سی و هشتم و یکصد و بیست و هفتم قانون اساسی تصویب کرد.

الف:- به منظور تسریع در تصمیم‌گیری، انعطاف‌پذیری، افزایش اثربخشی و سرعت و ارتقاء کیفیت خدمات‌رسانی مطلوب به هموطنان، وزراء، معاونین رئیس‌جمهور و استانداران به عنوان نماینده ویژه رئیس‌جمهور با حدود اختیارات ذیل تعیین می‌شوند.

۱- اختیارات هیئت وزیران در اتخاذ تصمیمات در رابطه با وزارتخانه‌ها و سازمانها (به جز اختیارات موضوع اصل ۱۳۸ قانون اساسی) به وزرا و معاونین رئیس‌جمهور تفویض می‌شود.

۲- اختیارات هیئت وزیران در اتخاذ تصمیمات در حوزه جغرافیایی هر استان (به جز اختیارات موضوع اصل ۱۳۸ قانون اساسی) به استانداران تفویض می‌شود.

ب: تصمیمات نمایندگان ویژه رئیس‌جمهور در امور اجرایی موضوع این تصویب نامه در حکم تصمیمات رئیس‌جمهور و هیئت وزیران و لازم‌الاجرا می‌باشد.^۱

۵/۲. تمدید مجوزها

۱) **پروانه ساخت و استاندارد:** به موجب مصوبات ستاد تسهیل و رفع موانع تولید کشور، تمامی واحدهای تولیدی و خدماتی که مجوزهای آنها از جمله و نه محدود به پروانه ساخت، استاندارد از تاریخ ۱۴۰۴/۱۲/۰۹ لغایت ۱۴۰۵/۲/۳۱ منقضی می‌شود، به صورت خودکار به مدت ۶ ماه از تاریخ اتمام تمدید می‌گردد.

۲) **مجوز مراکز تجاری و بازاریابی خارجی:** مجوز مراکز تجاری و بازاریابی محصولات و خدمات ایرانی خارج از کشور که تاریخ پایان مهلت اعتبار آنها تا پایان سال ۱۴۰۴ بوده است، تا ۳۱ خرداد ۱۴۰۵ تمدید شد. این اقدام در راستای دیگر اقدامات انجام شده سازمان توسعه تجارت با هدف تسهیل تجارت در شرایط فعلی و حمایت از گسترش فعالیت‌های تجاری در خارج از کشور انجام شده است.

۳) **مجوز ترخیص ۹۰ درصدی:** با اتمام مهلت استفاده از ظرفیت مصوبه ترخیص درصدی (موسوم به مصوبه ترخیص نوددرصدی) در پایان بهمن ماه، نگرانی فعالان اقتصادی از تامین به موقع مواد اولیه و ماشین‌آلات موردنیاز تولید ایجاد گردید. با پیگیری‌های مستمر وزارت صمت و سازمان توسعه تجارت ایران، گمرک و اتاق بازرگانی ایران این مصوبه با اصلاحات جزئی در لیست اقلام مشمول، مجدداً مصوب و ابلاغ شد.

^۱ مصوبه تفویض اختیار به وزراء، معاونین رئیس‌جمهور و استانداران به عنوان نماینده ویژه رئیس‌جمهور - مصوبه شماره ۱۴۰۴/۱۲/۱۲/ت ۲۰۲۶۴۶/۲۰۱۶۶/هـ مورخ ۱۴۰۴/۱۲/۱۲

- ۴) **کارت بازرگانی:** با تصمیم سازمان توسعه تجارت و با هدف رفع نگرانی فعالان اقتصادی در شرایط اضطرار، تمدید مهلت کارتهای بازرگانی که از ابتدای جنگ منقضی می‌گردند به صورت خودکار فعال و تمدید شده است. همچنین کارتهای بازرگانی که پیش از شروع جنگ و از ابتدای بهمن نیز منقضی شده بودند و فرآیند تمدید آنها در جریان بوده است، به مدت ۳ ماه تمدید شد.
- ۵) **ثبت سفارش:** در راستای اجرای بند (۴۱) مصوبه شماره ۲۰۰/۴۰۰۰۰ مورخ ۱۴۰۴/۱۲/۱۱ شورای عالی امنیت ملی با موضوع بسته مقاوم‌سازی اقتصاد ملی و دفاع غیرنظامی، تاریخ اعتبار تمام ثبت سفارش‌هایی که اعتبار آن‌ها در بازه زمانی ۱۴۰۴/۱۲/۰۹ تا ۱۴۰۴/۱۲/۲۹ به اتمام رسیده است، به مدت ۳ ماه و به صورت خودکار افزایش یافته است.
- ۶) **کارت پيله‌وری:** سازمان توسعه تجارت ایران، در راستای تمدید تاریخ اعتبار کارتهای بازرگانی، خواستار تمدید ۳ ماهه اعتبار کارتهای پيله‌وری، کولبری و مرزنشینی شد. تمدید تاریخ اعتبار کارت بازرگانی و ثبت سفارش یکی از اقدامات سازمان توسعه تجارت ایران در شرایط اضطرار بود؛ در همین راستا به موجب ابلاغ معاونت برنامه ریزی و مقررات این سازمان، تاریخ اعتبار کارتهای پيله وری، کولبری و مرزنشینی که اعتبار آنها از ابتدای ۹ اسفند و ۲۹ اسفند ۱۴۰۴ منقضی شده است، اعتبار آنها به صورت خودکار برای مدت سه ماه دیگر تمدید خواهد شد.
- ۷) **کارت کارگزاران گمرکی:** به موجب اطلاعیه شماره (۵) گمرک در تاریخ ۱۴۰۴.۱۲.۱۳ بنابر اعلام معاونت امور گمرکی تمدید مهلت اعتبار کارت کارگزاران گمرکی به مدت دو ماه بلامانع است. به موجب این اطلاعیه:

با توجه به ضرورت تداوم ارائه خدمات گمرکی در شرایط اضطرار و احتمال منقضی شدن مهلت کارت کارگزاری و نقص پرونده از قبیل مشکل ارائه QR-Code، مفاصا حساب ماده ۱۸۶ و... به منظور جلوگیری از ایجاد وقفه در انجام تشریفات گمرکی محموله‌های متعلق به واردکنندگان و صادرکنندگان؛ تمدید مهلت اعتبار کارت کارگزاران گمرکی به مدت ۲ ماه بلامانع است.

۵/۳. معافیت‌ها

- ۱) **معافیت واردات کالاهای اساسی از استان‌های مرزی از اخذ مجوز ارزی:** م. ثبت سفارش‌های کالاهای اساسی با محل تامین ارز «تهاتر» و «صادرات خود» از محل مصوبه شماره ۱۴۵۴۲۲/ت۶۵۰۰۶هـ در تاریخ ۱۴۰۴/۰۹/۰۱ هیئت وزیران، از اخذ مجوز ارزی و مجوز تاریخ اعتبار وزارت جهاد کشاورزی معاف شده است.
- ۲) **معافیت از مالیات سود و زیان ناشی از تسعیر دارایی‌ها و بدهی‌های ارزی:** در اجرای ماده (۳۶) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور مصوب ۱۳۹۴ و قانون تفسیر ماده (۳۶) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور مصوب ۱۳۹۸ سود و زیان ناشی از تسعیر دارایی‌ها و بدهی‌های ارزی صندوق توسعه ملی از پرداخت مالیات معاف است و سازمان امور مالیاتی

کشور موظف است نسبت به اعمال این معافیت فارغ از تسلیم یا عدم تسلیم اظهارنامه اقدام و مطابق قانون صرفاً نسبت به مطالبه مالیات مربوط به سایر درآمدهای صندوق برابر مقررات اقدام نماید.

۳) کاهش سود تسهیلات در صورت عدم تعدیل نیرو: در صورت حفظ یا افزایش سطح اشتغال توسط بنگاه تولیدی، وزارت امور اقتصادی و دارایی می‌تواند نرخ سود تسهیلات را پنج درصد (۵٪) در قالب یارانه سود کاهش دهد.^۱

۴) ممنوعیت قطع انرژی واحدهای تولیدی: وزارت نیرو و وزارت نفت مجاز به قطع انشعاب برق، آب و گاز واحدهای تولیدی بدهکار نمی‌باشد. کارگروه ستاد تسهیل و رفع موانع تولید استان‌ها می‌بایست تمهیدات لازم برای وصول اقساطی بدهی‌ها را با توجه به شرایط جنگی حاضر را فراهم نموده و با همکاری دادستان‌های محترم کشور از قطع برق، آب و گاز جلوگیری به عمل آورند.

۵/۴. تسهیل فرآیندهای اداری

۱. بانک مرکزی می‌تواند در دوره اضطرار، از طریق شرکت‌ها و صندوق‌های تابعه مجاز و شرکت مجری طرح درخصوص کلیه فرآیندهایی که به جهت مدیریت بحران جنگ و در راستای اجرای وظایف بانک مرکزی ضروری می‌باشند: اعم از تولید کاغذ، چاپ، نشر و نگهداری اسکناس، طلا و مسکوک و سایر ذخایر و نظام پرداخت کشور با ترک تشریفات (برگزاری مناقصه و ثبت سفارش کالا) و همچنین از مراحل مرسوم واردات و صادرات کالا مستثنی گردیده و با تایید رئیس کل بانک مرکزی اقدام نماید.

۲. رفع ممنوعیت ویرایش ثبت سفارش‌ها در سقف چهار رقم با درخواست فعالان اقتصادی و سازمان‌های صمت استانی، سازمان توسعه تجارت قاعده ممنوعیت ویرایش کد تعرفه‌ها در سقف ۴ رقم را که قبل از این اعمال می‌گردید با سازوکار ویژه‌ای، حذف نمود. بر این اساس، امکان ویرایش ثبت سفارشات به کد تعرفه‌های اقلام ضروری بالغ بر ۲ هزار و ۲۰۰ کد تعرفه شامل مواد اولیه، قطعات و تجهیزات مورد نیاز تولید کشور ایجاد و توسط سازمان ابلاغ شد.

۳. معاونت برنامه‌ریزی و توسعه کسب و کار وزارت صمت مکلف است اقدامات لازم را برای صدور جواز نوسازی و بازسازی ادارات کل صمت استان‌ها را ظرف مدت یک هفته از ابلاغ مصوبه یکصد و نود و هفتمین جلسه ستاد تسهیل به عمل آورد.

۴. سازمان صنایع کوچک و شرکتهای صنعتی مجاز است حقوق انتفاع عرصه را به واحدهای آسیب‌دیده با نرخ کارشناس رسمی دادگستری و بدون تشریفات مزایده بعد از تایید کارگروه تسهیل اقدام نماید.

^۱ بسته حمایت از بنگاه‌های اقتصادی آسیب‌دیده از جنگ، کمک به تابآوری دارندگان کسب و کار و صیانت از اشتغال موجود
۱۴۰۵/۰۱/۱۹ هیئت وزیران

بخش ششم

خلاصه و فهرست مصوبات حمایتی

۶/۲ مصوبات ستاد تسهیل و رفع موانع تولید کشور

الف) واحدهای تولیدی و خدماتی آسیب‌دیده یا متاثر از جنگ رمضان

ردیف	موضوع مصوبه	شرح و جزئیات اجرایی	مهلت
۱	تعلیق اقدامات قضایی و اجرایی	توقف کلیه اقدامات حقوقی، قضایی، ثبتی و اجرایی علیه واحدهای آسیب‌دیده.	تا ۹ خرداد ۱۴۰۵
۲	تعلیق پیگیری پرونده‌ها	جلوگیری از پیگیری پرونده‌های در جریان رسیدگی در محاکم.	تا ۹ خرداد ۱۴۰۵
۳	تسهیلات مالیاتی	صدور گواهی موقت ۳ ماهه برای واحدهای فاقد بدهی مالیاتی سال ۱۴۰۳.	۳ ماهه
۴	تقسیم بدهی‌های مالیاتی و بیمه	افزایش دوره تقسیم مالیات تکلیفی و حق بیمه با ۳ ماه تنفس و ۳۶ ماه اقساط.	شرایط اضطرار
۵	تمدید اعتبار پوشش بیمه‌ای	تمدید اعتبار بیمه کارگرانی که کارفرما قادر به پرداخت حق بیمه نیست.	تا ۳۱ خرداد ۱۴۰۵
۶	لغو محدودیت‌های بانکی (عمومی)	لغو محدودیت سقف ترازنامه بانک‌ها؛ افزایش اختیارات سرپرستی بانک‌های استان.	شرایط اضطرار
۷	افزایش سقف تسهیلات سرمایه در گردش	افزایش سقف مانده تسهیلات از ۹۰٪ به ۱۳۵٪ فروش سال گذشته (بر اساس آخرین صورت مالی).	شرایط اضطرار
۸	تمدید مصوبات اعتباری منقضی شده	تمدید ۲ تا ۳ ماهه مصوبات اعتباری که سررسید آن‌ها در دوره جنگ بوده است.	۲ تا ۳ ماه
۹	افزایش سقف اعتبار بانکی	افزایش حد/سقف اعتبار بانکی بنگاه‌ها به میزان ۵۰٪.	شرایط اضطرار
۱۰	تعلیق آثار چک برگشتی	رفع موقت محدودیت‌های بانکی ناشی از چک برگشتی (صادر شده پس از ۹ اسفند).	حداقل ۶ ماه
۱۱	امهال بدهی غیرجاری	امهال بدهی غیرجاری با اخذ ۷.۵٪ بدهی و تنفس ۳ ماهه	شرایط اضطرار
۱۲	افزایش سقف فردی تسهیلات	افزایش سقف فردی مجموع تسهیلات از ۲۰٪ به ۲۵٪.	شرایط اضطرار
۱۳	ترخیص کالا از گمرک	ترخیص ماشین‌آلات، مواد اولیه و خودروهای وارداتی با تضامین (چک/سفته) بدون فوت وقت.	شرایط اضطرار
۱۴	تمدید امهال اقساط اراضی	امهال ۳ ماهه اقساط سررسید شده اراضی و خدمات خریداری شده از صنایع کوچک/اراضی (بدون جریمه).	۳ ماه

ب) پیمانکاران و مشاوران بخش خصوصی

ردیف	موضوع مصوبه	شرح و جزئیات اجرایی	مهلت
۱	تعریف واحد مشمول	پیمانکاران و مشاوران صلاحیت‌دار نظام فنی و اجرایی که ماهیت تولیدی دارند و آسیب دیده‌اند.	-
۲	پرداخت علی‌الحساب	کارفرمایان دولتی موظفند ۷۰٪ صورت‌وضعیت ایصالی را علی‌الحساب پرداخت کنند.	فوری
۳	اولویت پرداخت حقوق	پرداخت علی‌الحساب باید به گونه‌ای باشد که حقوق و مزایای کارگران در اولویت باشد.	فوری
۴	تمدید ضمانت‌نامه‌ها	تمدید ۳ ماهه ضمانت‌نامه‌های سررسید شده (بدون هزینه واحد مشمول).	تا ۳۱ فروردین ۱۴۰۵
۵	ممنوعیت ضبط ضمانت‌نامه	ضبط ضمانت‌نامه به هر دلیلی (مگر با حکم قضایی) در این بازه زمانی ممنوع است.	تا ۳۱ فروردین ۱۴۰۵

۶/۳ بخشنامه‌های بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

الف) دستورالعمل‌های کلی تسهیلات و اعتبارات

ردیف	عنوان بخشنامه / دستورالعمل	شرح و جزئیات اجرایی	مهلت
۱	افزایش سقف مانده تسهیلات	سقف مانده تسهیلات سرمایه در گردش از ۹۰٪ به ۱۳۵٪ فروش سال قبل افزایش یافت.	تا ۹ خرداد ۱۴۰۵
۲	امهال بدهی غیرجاری	مؤسسه اعتباری موظف به امهال بدهی غیرجاری با اخذ ۷۵٪ بدهی و تنفس ۳ ماهه است.	شرایط اضطرار
۳	تمدید مصوبات اعتباری	تمدید ۲ ماهه مصوبات اعتباری که سررسید آن‌ها در دوره اضطرار منقضی شده است.	شرایط اضطرار
۴	افزایش سقف اعتبار بانکی	افزایش حد/سقف اعتبار بانکی بنگاه‌ها به میزان ۵۰٪.	شرایط اضطرار
۵	افزایش سقف فردی	افزایش سقف فردی مجموع تسهیلات و تعهدات از ۲۰٪ به ۲۵٪.	شرایط اضطرار
۶	انتقال به طبقه مشکوک‌الوصول	انتقال مطالبات بابت ضمانت‌نامه/اعتبار اسنادی به طبقه مشکوک‌الوصول، منوط به گذشت ۳ ماه از عدم پرداخت است.	شرایط اضطرار
۷	بخشودگی وجه التزام	بخشودگی وجه التزام تأخیر تأدیه برای تسهیلات خرد (تا سقف ۷ میلیارد ریال) شامل ازدواج، فرزندآوری، ودیعه مسکن و...	از ۹ اسفند ۱۴۰۴ تا ۹ اسفند ۱۴۰۵

۶/۴ سازمان امور مالیاتی کشور

ردیف	موضوع بخشنامه	شرح و جزئیات اجرایی	مهلت
۱	تمدید کلیه مواعد قانونی	تمدید مهلت اعتراض به اوراق مالیاتی، رسیدگی به پرونده‌های مواد ۱۵۶ و ۱۵۷، ابلاغ برگ تشخیص و مطالبه.	تا ۹ خرداد ۱۴۰۵
۲	تمدید صورتحساب‌های الکترونیکی	تمدید مهلت ارسال صورتحساب‌های الکترونیکی اسفند ۱۴۰۴ تا ۲۴ فروردین ۱۴۰۵.	تا ۲۴ فروردین ۱۴۰۵
۳	تمدید بهار ۱۴۰۵	تمدید مهلت ارسال صورتحساب‌های الکترونیکی بهار ۱۴۰۵ تا ۳۰ اردیبهشت ۱۴۰۵.	تا ۳۰ اردیبهشت ۱۴۰۵
۴	تمدید پرداخت مالیات حقوق	تمدید مهلت پرداخت مالیات حقوق بهمن ۱۴۰۴ و ارسال فهرست اسفند ۱۴۰۴.	تا ۳۱ فروردین ۱۴۰۵
۵	تمدید اعتبار گواهی مالیاتی	تمدید اعتبار گواهی‌های مالیاتی اسفند ۱۴۰۴.	تا پایان اردیبهشت ۱۴۰۵
۶	پلمپ و بارگذاری دفاتر	تمدید مهلت پلمپ دفاتر تجاری الکترونیکی ۱۴۰۵ و بارگذاری دفاتر ۱۴۰۴.	تا پایان اردیبهشت ۱۴۰۵

۶/۵ گمرک جمهوری اسلامی ایران

ردیف	موضوع اطلاعیه / بخشنامه	شرح و جزئیات اجرایی	مهلت
۱	لغو شرط تقدم ثبت سفارش	کالاهای وارد شده یا در حال ورود، از قاعده تقدم تاريخ ثبت سفارش بر تاريخ تخليه/قبض انبار معاف شدند.	تا اطلاع ثانوی
۲	ترخیص بدون کد ساتا	ترخیص کالا با درج تعهد در سامانه (عدم درخواست ارز از بانک مرکزی).	تا اطلاع ثانوی
۳	ترخیص ۱۰۰٪ کالاهای اساسی	ترخیص صددرصدی کالاهای اساسی موجود در گمرک بدون نیاز به کد ساتا.	شرایط اضطرار
۴	ترخیص ۹۰٪ کالاهای اولویت‌دار	ترخیص ۹۰٪ سایر کالاهای حائز اولویت (با تایید وزیر مربوطه) و ۱۰٪ با تعهد.	شرایط اضطرار
۵	پذیرش ضمانت‌نامه بانکی	دریافت یا تمدید ضمانت‌نامه بانکی بابت حقوق ورودی و ارزش افزوده با سررسید تا پایان اردیبهشت.	تا ۳۱ اردیبهشت ۱۴۰۵
۶	ترخیص با قبض انبار	ترخیص کالاهایی که ثبت سفارش آنها تعلیق یا ابطال شده، مشروط به داشتن قبض انبار معتبر.	شرایط اضطرار
۷	تجمیع آزمایشات	انجام کلیه آزمایشات موازی توسط یک مرجع (استاندارد/غذا و دارو) برای تسریع ترخیص.	شرایط اضطرار
۸	ترخیص با حداقل اسناد	ترخیص نهاده‌های دامی و کالاهای اساسی با ارائه تصویر مدارک و تعهد محضری.	تا پایان شرایط اضطرار
۹	تغییر مرز خروجی/مقصد	امکان تغییر مرز خروج یا گمرک مقصد داخلی برای کالاهای ترانزیتی و صادراتی.	شرایط اضطرار
۱۰	ترخیص خودروهای امدادی	تسریع در ترخیص آمبولانس، آتش‌نشانی، جرثقیل و ماشین‌آلات راهسازی.	تا اطلاع ثانوی
۱۱	عدم شمول جریمه تأخیر	عدم شمول جریمه برای تأخیر حامل‌های عبوری تا حداکثر ۷۲ ساعت در شرایط فورس ماژور.	شرایط اضطرار
۱۲	تمدید پروانه حمل‌ونقل	تمدید خودکار پروانه فعالیت شرکت‌های حمل‌ونقل بین‌المللی.	تا ۳۱ فروردین ۱۴۰۵
۱۳	تمدید کارت کارگزاران	تمدید ۲ ماهه اعتبار کارت کارگزاران گمرکی.	۲ ماه

۶/۶ سازمان توسعه تجارت ایران

ردیف	موضوع نامه/اطلاعیه	شرح و جزئیات اجرایی	مهلت
۱	تمدید رفع تعهدات ارزی	تمدید یک‌ماهه مهلت رفع تعهدات ارزی صادراتی و وارداتی (برای مهلت‌های منقضی شده از ۹ اسفند).	تا ۹ خرداد ۱۴۰۵
۲	تعلیق محدودیت‌های بانکی ارز	تعلیق محدودیت‌های بند ۵ مصوبات کارگروه بازگشت ارز حاصل از صادرات به مدت ۳ ماه.	۳ ماه
۳	کاهش حد آستانه محدودیت	کاهش حد آستانه اعمال محدودیت‌های عدم ایفای تعهدات ارزی از ۷۰٪ به ۶۰٪.	شرایط اضطرار
۴	تمدید خودکار کارت بازرگانی	تمدید خودکار کارت‌های بازرگانی منقضی شده از ابتدای جنگ به مدت ۳ ماه.	۳ ماه
۵	تمدید خودکار ثبت سفارش	تمدید خودکار اعتبار ثبت سفارش‌های منقضی شده (از ۹ اسفند تا ۲۹ اسفند) به مدت ۳ ماه.	۳ ماه
۶	ثبت سفارش بدون انتقال ارز	امکان ثبت سفارش مواد اولیه و ماشین‌آلات (با قبض انبار تا ۱۴۰۴/۱۲/۲۹) بدون انتقال ارز.	شرایط اضطرار
۷	٪۱۰۰ ارز صادراتی فلزات	رفع محدودیت نسبت‌های عرضه ارز برای صادرکنندگان فلزات اساسی و گروه‌های معدنی.	فوری
۸	تسهیل بازگشت ارز گروه ۱ و ۲	امکان استفاده همه گروه‌های کالایی از تمام روش‌های مجاز بازگرداندن ارز (شامل تهاتر).	فوری
۹	معافیت واردات مرزی	معافیت واردات کالاهای اساسی از استان‌های مرزی (با محل تامین ارز تهاتر/صادرات خود) از مجوز ارزی.	شرایط اضطرار

۶/۷ سازمان تأمین اجتماعی

ردیف	موضوع بخشنامه	شرح و جزئیات اجرایی	مهلت
۱	تعلیق بازرسی‌های کارگاهی	توقف کلیه بازرسی‌های کارگاهی غیرضروری.	تا ۱۵ فروردین ۱۴۰۵
۲	تمدید کارت هوشمند رانندگان	رانندگان حمل‌ونقل تا پایان فروردین نیازی به تمدید کارت هوشمند برای بیمه‌پردازی ندارند.	تا ۳۱ فروردین ۱۴۰۵
۳	تمدید کارت مهارت کارگران ساختمانی	تمدید خودکار و سیستمی اعتبار کارت مهارت کارگران ساختمانی منقضی شده.	تا ۳۱ اردیبهشت ۱۴۰۵
۴	تعلیق بازرسی محل اشتغال	توقف بازرسی محل اشتغال کارگران ساختمانی برای تمدید بیمه‌پردازی.	تا اطلاع ثانوی
۵	تمدید مهلت لیست و حق بیمه	تمدید مهلت دریافت لیست و پرداخت حق بیمه بهمن ۱۴۰۴ بدون جریمه.	تا ۱۱ فروردین ۱۴۰۵
۶	تمدید پرداخت حق بیمه گروه‌های خاص	تمدید مهلت پرداخت حق بیمه برای بیمه‌شدگان گروه‌های خاص.	تا ۱۷ فروردین ۱۴۰۵
۷	بیمه بیکاری	حذف نیاز به رای هیئت حل اختلاف برای دیرکرد؛ ثبت درخواست غیرحضور.	تا پایان شرایط اضطرار

۶/۸ هیئت وزیران

ردیف	موضوع تصویب‌نامه	شرح و جزئیات اجرایی	مرجع قانونی
۱	تفویض اختیار ویژه	اختیارات هیئت وزیران به وزرا، معاونین رئیس‌جمهور و استانداران (به عنوان نمایندگان ویژه) تفویض شد.	اصل ۱۳۸ و ۱۲۷ قانون اساسی
۲	تضمین امنیت غذایی	اولویت تخصیص ارز به کالاهای اساسی، نهاده‌های دامی و دارو در مرکز مبادله.	کمیسیون اصل ۱۳۸
۳	تعلیق محرومیت‌های بانکی	تعلیق محرومیت از خدمات بانکی برای واردکنندگان مشمول کارگروه امنیت غذایی تا پایان اردیبهشت.	کمیسیون اصل ۱۳۸
۴	حمایت از معیشت خانوار	امکان استفاده از ظرفیت بخش خصوصی و منابع یارانه نقدی برای تأمین اعتبار خرید کالا.	مصوبه مورخ ۱۴۰۵/۱/۵
۵	بسته حمایتی بنگاه‌ها	اختصاص منابع تبصره ۱۵ بودجه ۱۴۰۴ برای اعطای تسهیلات سرمایه در گردش با اولویت حقوق کارکنان.	مصوبه مورخ ۱۴۰۵/۱/۱۹
۶	نرخ سود تسهیلات	نرخ سود ۲۳٪ سالانه؛ کاهش ۵٪ در صورت حفظ ۸۰٪ اشتغال؛ جریمه ۳۵٪ در صورت تعدیل.	بسته حمایتی هیئت وزیران مصوب ۱۴۰۵/۰۲/۰۵
۷	معافیت مالیاتی صندوق توسعه ملی	معافیت سود و زیان ناشی از تسعیر دارایی‌ها و بدهی‌های ارزی صندوق توسعه ملی از مالیات.	ماده ۳۶ قانون رفع موانع
۸	تامین زیرساخت ارتباطات	اختصاص تا سقف ۵۰ هزار میلیارد ریال از مازاد درآمدهای وزارت ارتباطات برای جبران تخریب‌ها.	مصوبه مورخ ۱۴۰۵/۱/۵

❖ نکته حائز اهمیت برای فعالان اقتصادی

برای بهره‌مندی از بیشتر این حمایت‌ها (به‌ویژه در بخش‌های مالیاتی، بیمه‌ای و تسهیلات بانکی ویژه)، اثبات «آسیب‌دیدگی از جنگ» الزامی است. اگر واحد آسیب‌مستقیم ندیده اما به دلیل شرایط جنگی دچار اختلال شده، همچنان از حمایت‌های «عمومی» (مانند تمدید مواعد، لغو محدودیت‌های کلی بانکی و گمرکی) مشروط به عدم تعدیل نیرو بهره‌مند خواهد شد.

پیشنهاد می‌شود برای اطمینان از روند پرونده‌های واحدهای اقتصادی در خصوص حمایت‌های قانونی مصوب دولت در دوران جنگ، با ستاد تسهیل و رفع موانع تولید استان هماهنگی لازم انجام گردد.